

REFORMÁTUS KÖZLÖNY

1. szám

2026. MÁRCIUS 26.

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ HIVATALOS KÖZLÖNYE

JELÉN KÖZLÖNY A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ALKOTMÁNYTÖRVÉNYÉRŐL SZÓLÓ 2022. ÉVI I. TÖRVÉNY 9. § (1) BEKEZDÉS A) PONTJA SZERINT KIHIRDETETT JOGSZABÁLYOKAT TARTALMAZZA.

A XV. Zsinat 2026. március 25-26-i Zsinati ülésének határozatai

Tartalomjegyzék

Törvények

A Zsinat határozata az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény elfogadása tárgyában [ZS-10/2026.03.26.]	3
A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény módosítása tárgyában [ZS-9/2026.03.26.].....	44
A Zsinat határozata a lelképásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény módosítása tárgyában [ZS-8/2026.03.26.].....	52

Normatív határozatok

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.25-ei ülésnapjának jegyzőiről, jegyzőkönyv-hitelesítőiről [ZS-1/2026.03.25.].....	55
A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.25-ei ülésnapjának napirendjéről [ZS-2/2026.03.25.].....	56
A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnöksége által tett intézkedésekről szóló beszámolóiról [ZS-3/2026.03.25.]	57
A Zsinat határozata az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény elfogadása tárgyában [ZS-4/2026.03.25.]	58
A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.26-ai ülésnapjának jegyzőiről, jegyzőkönyv-hitelesítőiről [ZS-5/2026.03.26.].....	59

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.26-ai ülésnapjának napirendjéről [ZS-6/2025.03.26.].....	60
A Zsinat határozata A Magyarországi Református Egyház Zsinata az ülésnap napirendjét az indítványoknak megfelelő módosítás szerint elfogadja. [ZS-7/2026.03.26.].....	61
A Zsinat határozata a protestáns gályarabok kiszabadításának 350. évfordulójával kapcsolatos megemlékezés tárgyában [ZS-11/2026.03.26.].....	62

A Zsinat határozata az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény elfogadása tárgyában [ZS-10/2026.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény 120. § b) pontja alapján – úgy határoz, hogy

1. az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvényt harmadik olvasatban megtárgyalta és a melléklet szerint elfogadja;
2. az elfogadott törvény a törvény záró rendelkezései szerinti rendben lép hatályba.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

2026. ÉVI I. TÖRVÉNY
AZ EGYHÁZI FEGYELMEZÉSRŐL ÉS AZ
EGYHÁZIGAZGATÁSI JOGVITÁK
ELJÁRÁSRENDJÉRŐL

A Magyarországi Református Egyház Zsinata

Jézus Krisztusnak, mint az Anyaszentegyház Urának a Máté evangéliuma 16,17–19. és 18,15–20. verseiben foglalt kijelentéstől vezérelve, melyen az egyház bírói hatalma alapul, továbbá a Heidelbergi Káté 83–85. kérdéseire adott válaszokban és a II. Helvét Hitvallás 18. fejezete szerinti hitvallási alapnak megfelelően,

kiemelve, hogy az egyházi fegyelmezés mind tartalmában, mind módszereiben pásztori szolgálat is, hogy a jók meg ne romoljanak és a fegyelmezetlenek jó útra térjenek, ha indokolt, akkor büntetéssel is;

rögzítve, hogy a fegyelem hármas célja, hogy védelmezze Krisztus tekintélyét az egyház és a világ előtt, védelmezze az egyház szentségét és tisztaságát és a bűnös megmentését szolgálja;

a fegyelem elsősorban a református keresztyén tanítás tisztaságának védelmében és a sákramentumok szentségének megőrzése miatt szükséges;

az egyházi bíráskodás hagyományaira és az egyházi jogfejlődés eredményeire építő, az egyházi jogviták eldöntésében az evangéliumi szemléletet érvényre juttató, egyben az egyházi ékes és szép rend (I. Kor 14,40) fenntartását biztosító eljárásrend megteremtése érdekében

a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvénye 7. § (2) bekezdés c) pontjának végrehajtására a következő törvényt alkotja:

I. KÖNYV AZ EGYHÁZI BÍRÁSKODÁS ALAPVETÉSEI

ELSŐ RÉSZ A TÖRVÉNY HATÁLYA ÉS AZ ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

I. Fejezet A törvény hatálya

1. § Az egyházi joghatóság alá tartozó ügyekben, ha egyházi jogszabály biztosítja a bírói utat és törvény nem rendel el eltérő szabályok alkalmazását, az egyházi bírósági eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

2. § (1) E törvény hatálya kiterjed

- a) az egyháztagra,
- b) az egyházi tisztségviselőre,
- c) az Alkotmánytörvényben meghatározott egyházi alkalmazottakra,
- d) az egyházi fenntartású intézmények vezetőire,
- e) a közegyházi szolgálatok vezetőire,
- f) a református hittanoktatóra és vallástanárra,
- g) az egyházi jogi személyre.

(2) A törvény hatálya nem terjed ki az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó egyházi intézményi alkalmazottakra.

II. Fejezet Az általános alapelvek

3. § *[Az egyházi közrend védelmének elve]*

Az egyházi bírósági eljárás során biztosítani kell az egyház rendjének, tanításának és jogrendjének megőrzését és védelmét.

4. § *[A társasbíráskodás elve]*

Az egyházi bíróság többtagú, páratlan számú bíróból álló tanácsban jár el.

5. § *[A bírói függetlenség elve]*

(1) A bíróság és az eljáró bírósági tanács tagjai az eljárás és a határozataik meghozatala során függetlenek, a hatáskörükbe tartozó ügyekben minden világi hatóság és bíróság kizárásával határoznak, csak az Egyház hitelvéinek és az egyházi jogszabályoknak vannak alávetve. Az egyházi bíróság függetlenségét nem sérti a tanfegyelmi kérdések ügyében bekért 100. § (2) bekezdés szerinti előzetes állásfoglalás.

(2) Az illetékes bíróságtól – a törvényben írt kivételektől eltekintve – senki sem vonható el.

6. § *[A pártatlanság elve]*

(1) Az egyházfegyelmi és egyházigazgatási eljárás során – a fél kivételével – az eljárás valamennyi résztvevője köteles pártatlanul eljárni, az igazság kiderítésén fáradozni, méltányosan ítélni.

(2) Az egyházi bíróságok határozataikkal az egyháztagok, egyházi tisztségviselők, egyházi jogi személyek közötti megértést, a rendet, a megromlott béke helyreállítását szolgálják.

7. § *[A törvény előtti egyenlőség elve]*

Az egyházi bíróság előtt mindenki egyenlő.

8. § *[A rendelkezési elv]*

(1) A felek szabadon rendelkeznek az eljárásba vitt jogaikkal.

(2) A bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – kötve van a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz.

9. § *[A jóhiszeműség és együttműködési kötelezettség elve]*

Az eljárásban résztvevő személyek jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során jóhiszeműen és együttműködően kötelesek eljárni, tényállításaikat és egyéb, tényekre vonatkozó nyilatkozataikat a valóságnak megfelelően kötelesek előadni.

10. § A bíróság a tényállást az eljárásban résztvevő személyek nyilatkozatai, valamint a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

11. § *[A jogorvoslat elve]*

A bíróság határozatával szemben e törvényben meghatározott személyek e törvényben meghatározott jogorvoslattal élhetnek.

12. § E törvény rendelkezéseit a preambulummal összhangban kell értelmezni.

III. Fejezet Értelmező rendelkezések

13. § E törvény alkalmazásában:

1. az eljárás résztvevője: a fél, az eljáró tanács elnöke és tagjai, az egyházi ügyész, az egyházi jogtanácsos, a tanú, a szakértő;

2. fél: egyházigazgatási eljárásban a kérelmező és a kérelmezett; az egyházfegyelmi eljárásban a panaszlott, az egyházi ügyész; a törvényben meghatározott esetekben a panaszost megilleti a fél jogállása;

3. hozzátartozó: a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvénye szerinti hozzátartozó;

4. azonosító adatok nem természetes személy esetén: név, székhely, kézbesítési cím (ha székhelytől eltér), elektronikus levélcím, nyilvántartó hatóság és nyilvántartási szám, adószám, törvényes vagy szervezeti képviselőjének neve, kézbesítési címe, elektronikus levélcíme;

5. azonosító adatok természetes személy esetén: név, lakóhely (lakóhely hiányában tartózkodási hely), kézbesítési cím (ha lakóhelytől vagy tartózkodási helytől eltér), elektronikus levélcíme, születési hely és idő, anyja neve, cselekvőképesség hiányában törvényes képviselő neve és kézbesítési címe, elektronikus levélcíme;

6. eljárási költség: az eljáró bírósági tanács elnöke és tagjai, az egyházi ügyész és az egyházi bírósági ügyintéző napidíja az eljárás során, azzal összefüggésben náluk, valamint az egyházi bíróságnál felmerült egyéb költség;

7. bírósági határozat: az eljáró bírósági tanács döntéseit határozatba foglalja;

7.1. ügyszózat határozat az eljáró bírósági tanács által az előtte lévő eljárásban meghozott, az eljárást lezáró érdemi döntés.

MÁSODIK RÉSZ AZ EGYHÁZ BÍRÓI HATALMA, AZ EGYHÁZI BÍRÓSÁG SZERVEZETE, AZ ELJÁRÓ BÍRÓSÁGI TANÁCS

IV. Fejezet Az egyházi bíróságok szervezete

14. § Az egyházi bírósági szervezetet a következő bíróságok alkotják:

- a) egyházmegyei bíróság, egyházmegyei közös bíróság,
- b) egyházkerületi bíróság,
- c) Zsinati Bíróság.

1. Az egyházmegyei bíróság

15. § (1) Az egyházmegyében egyházmegyei bíróságot kell létrehozni. Minden egyházmegyében – a 17. §-ban foglaltak kivételével – egy egyházmegyei bíróság működik.

(2) Az egyházmegye elnöksége az egyházmegyei bíróság elnöksége.

(3) Az egyházmegyei elnökség tagjai az ügy tárgyalásában és a határozat meghozatalában nem vesznek részt.

(4) Az egyházmegyei bíróság székhelye az egyházmegye székhelye.

16. § (1) Az egyházmegyei bíróság egyenlő számban,

- a) legalább négy fő, legalább öt éve szolgálati viszonyban álló vagy nyugdíjas lelkipásztorból,
- b) legalább négy fő, legalább három éve teljes jogú nem lelkipásztor egyháztagból áll azzal, hogy az a)–b) pont alatti egyházmegyei bírók közül legalább egy fő jogász végzettségű kell legyen.

(2) Egyházmegyei bíróvá nem választhatók:

- a) az egyházmegyei elnökség tagjai, az egyházmegyei főjegyzők, az egyházmegyei jegyzők, az egyházmegyei jogtanácsos, az egyházmegyei ügyész,

- b) az egyházkerületi választott tisztségviselők,
- c) a közegyházi választott tisztségviselők.

(3) Az egyházmegyei bírákat az egyházmegyei közgyűlés választja meg.

17. § (1) Ugyanazon egyházkerülethez tartozó két vagy több egyházmegye dönthet közös egyházmegyei bíróság létrehozásáról és fenntartásáról. Közös egyházmegyei bíróság esetén a (2)–(4) bekezdés kivételével az egyházmegyei bíróságra irányadó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A közös egyházmegyei bíróság bíráit az érintett egyházmegyék közgyűlései közösen választják meg. A 16. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kizáró okokat valamennyi egyházmegye vonatkozásában alkalmazni kell.

(3) Közös egyházmegyei bíróság elnöksége annak az egyházmegyének az elnöksége, amelyik egyébként az adott ügyben területileg illetékes lenne.

(4) A közös egyházmegyei bíróság székhelye annak az egyházmegyének a székhelye, amely a (3) bekezdés szerint illetékes.

2. Az egyházkerületi bíróság

18. § (1) Minden egyházkerületben egy egyházkerületi bíróság működik.

(2) Az egyházkerületi bíróság székhelye az egyházkerület székhelye.

19. § (1) Az egyházkerületi bíróság elnöksége az egyházkerület elnöksége.

(2) Az egyházkerületi elnökség tagjai az ügy tárgyalásában és a határozat meghozatalában nem vesznek részt.

20. § (1) Az egyházkerületi bíróság egyenlő számban,

a) legalább négy fő, legalább öt éve lelkipásztori szolgálati viszonyban álló vagy nyugdíjas lelkipásztorból és

b) legalább négy fő, legalább öt éve teljes jogú, nem lelkipásztor egyháztagból áll azzal, hogy az a)–b) pont alatti egyházkerületi bírók közül legalább négy fő jogász végzettségű kell legyen.

(2) Egyházkerületi bíróvá nem választhatók:

a) az egyházmegyei választott tisztségviselők,

b) az egyházkerületi elnökség tagjai, az egyházkerületi főjegyzők, az egyházkerületi jegyzők, az egyházkerület jogtanácsos, az egyházkerületi ügyész,

c) a közegyházi választott tisztségviselők.

(3) Az egyházkerületi bírákat az egyházkerületi közgyűlés választja meg, figyelemmel arra, hogy lehetőleg minden egyházmegyéből legyen tagja az egyházkerületi bíróságnak. A választási eljárás további szabályait egyházkerületi szabályrendelet határozza meg.

3. A Zsinati Bíróság

21. § (1) A Magyarországi Református Egyház Zsinati Bíróságot működtet.

(2) A Zsinati Bíróság elnöksége a Zsinat Elnöksége.

(3) A Zsinat Elnökségének tagjai az ügy tárgyalásában és a határozat meghozatalában nem vesznek részt.

(4) A Zsinati Bíróság székhelye a Magyarországi Református Egyház székhelye.

22. § (1) A Zsinati Bíróság egyenlő számban,

a) tizennégy fő, legalább öt éve szolgálati viszonyban álló vagy nyugdíjas lelkipásztorból és

b) tizennégy fő jogász végzettségű, legalább öt éve teljes jogú nem lelkipásztor egyháztagból

áll.

(2) A Zsinati Bíróság tagjául kiemelkedő elméleti felkészültséggel és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező lelkipásztorokat, nem lelkipásztor tagnak lehetőleg bírákat, ügyészeket, ügyvédeket, vagy a jogtudomány művelésében kiemelkedő tudósokat kell jelölni és megválasztani.

(3) Zsinati bíróvá nem választhatók:

- a) az egyházmegyei választott tisztségviselők,
- b) az egyházkerületi választott tisztségviselők,
- c) a Zsinat Elnökségének tagjai, a Zsinat alelnökei, a zsinati tanácsos, a zsinati jogtanácsos, a zsinati ügyész,
- d) a közegyházi szolgálatok alkalmazottai és a közegyházi intézmények vezetői.

(4) A zsinati bírákat a Zsinat választja meg. A választási eljárás részletes szabályait a Zsinat tanácskozási szabályzata és ügyrendje szabályozza.

(5) A Zsinati Bíróságot

- a) a Dunamelléki Református Egyházkerületből nyolc,
- b) a Dunántúli Református Egyházkerületből hat,
- c) a Tiszántúli Református Egyházkerületben nyolc,
- d) a Tiszáninneri Református Egyházkerületből hat zsinati bírót alkotja.

(6) A Zsinati Bíróság egyházkerületből választandó tagjait az illetékes egyházkerületi közgyűlés jelöli.

V. Fejezet

Az egyházi bírósági eljárás résztvevői és közreműködői

4. Az egyházi bíró

23. § (1) Ugyanaz az egyháztagnak csak egy egyházi bíróság bírójává választható meg. Ettől eltérően

- a) egyházmegyei bíró az illetékes egyházkerületi bíróság bírója is lehet,
- b) egyházmegyei nem lelkészi bíró választható másik egyházmegye területéről is,
- c) nyugdíjas lelkipásztor a lakóhelye szerinti bármely egyházkormányzati szerv bíróságának tagja lehet.

(2) Az egyházi bíró a megválasztását követően köteles bírói esküt tenni az őt megválasztó testület vagy annak elnöksége előtt. Az eskü szövegét zsinati szabályrendelet határozza meg.

(3) Az egyházi bíró egyházi bírósági eljárásba az eskütételt követően jelölhető ki. Amennyiben az egyházi bíró a megválasztását követő 30 napon belül nem tesz egyházi bírói esküt, az egyházi bírósági tisztsége a megválasztása napjára visszamenőleges hatállyal megszűnik.

(4) Nem vehet részt

- a) a másodfokú eljárásban az a bíró, aki az ügy elsőfokú eljárásában részt vett.
- b) a felülvizsgálat és a perújítás elintézésében az a bíró, aki a felülvizsgálattal érintett, vagy a perújítással támadott határozat meghozatalát megelőző eljárásban részt vett.

24. § Az egyházi bírót e feladatai ellátásáért napidíj és költségtérítés illeti meg. Nem illeti meg díjazás és költségtérítés, ha az eljárás során a bírói tisztsége megszűnik, vagy a bírósági tanács tagságáról lemondott, kivéve, ha annak oka betegség. A napidíj és költségtérítés mértékéről, megelőlegezésének és megfizetésének módjáról zsinati szabályrendelet rendelkezik.

25. § Ha az egyházi bíró a kijelölt egyházi bírósági tanács munkájában három egymást követő alkalommal nem vesz részt és távolmaradását nem menti ki, tisztségéről lemondottnak kell

tekinteni, melyet az egyházi bíróság elnöksége határozatban mond ki. Az egyházi bírót lemondottnak nyilvánító határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs.

5. Az egyházi ügyész

26. § (1) Az egyházkerületi bíróság és a Zsinati Bíróság előtt folyamatban lévő egyházfegyelmi eljárásokban az egyházi ügyész képviseli az eljárás tárgyát képező panaszt.

(2) Az egyházkerületi bíróság és a Zsinati Bíróság esetében egyházi ügyész részvétele kötelező. Az egyházmegyei bíróság előtt folyamatban lévő eljárásokban egyházmegyei ügyész választása nem kötelező. Egyházmegyei ügyész hiányában az egyházi ügyész feladatait az egyházmegyei jogtanácsos látja el.

(3) Az egyházi ügyész ellátja az e törvényben meghatározott feladatait.

27. § (1) Az egyházi ügyész a megválasztását követően köteles esküt tenni az őt megválasztó testület, vagy annak elnöksége előtt. Az eskü szövegét zsinati szabályrendelet határozza meg.

(2) Az egyházi ügyész egyházi bírósági eljárásban az eskütételt követően járhat el. Amennyiben az egyházi ügyész a megválasztását követő harminc napon belül nem tesz esküt, az egyházi ügyész tisztsége a megválasztása napjára visszamenőleges hatállyal megszűnik.

28. § Az egyházi ügyész feladatai:

a) a panasz képviselete,

b) az egyház jogrendjének és érdekeinek képviselete,

c) az e törvényben meghatározott eljárási cselekmények végzése, nyilatkozatok megtétele.

29. § Az egyházi ügyészt – ha nem jogtanácsosként látja el a feladatot – e feladatai ellátásáért napidíj és költségterítés illeti meg. A napidíj és költségterítés mértékéről, megelőlegezésének és megfizetésének módjáról zsinati szabályrendelet rendelkezik.

30. § (1) Az egyházi ügyészt a feladatai ellátása során a feladataival összefüggő titok megtartásának kötelezettsége terheli.

(2) Az egyházi ügyész személyesen köteles eljárni.

(3) Akadályoztatása esetén

a) a zsinati ügyészt a zsinati jogtanácsos,

b) az egyházkerületi ügyészt az egyházkerületi jogtanácsos,

c) az egyházmegyei ügyészt az egyházmegyei jogtanácsos,

d) az egyházmegyei ügyész hatáskörében eljáró jogtanácsost a területileg illetékes egyházkerület elnöksége által kijelölt másik egyházmegyei ügyész, vagy jogtanácsos helyettesíti.

(4) A (3) bekezdés b)–d) szerinti helyettesítést ellátó tisztségviselő akadályoztatása esetén a felettes egyházkormányzati szerv elnöksége az egyházkormányzati szintnek megfelelő másik ügyészt, vagy jogtanácsost jelöl ki.

6. Az egyházi bírósági ügyintéző

31. § (1) Az eljáró bírósági tanács ügyintézői, ügyviteli és egyéb adminisztratív feladatait az eljáró bírósági tanács mellé rendelt bírósági ügyintéző látja el.

(2) A bírósági ügyintézőt a bíróság elnöksége az eljáró bírósági tanács kijelölésével együtt, elsősorban az illetékes egyházkormányzati szerv munkatársai közül jelöli ki.

(3) A bírósági ügyintéző feladata a bírósági elnökség és az eljáró bírósági tanács adminisztratív feladatainak segítése az egyházi bírósági eljárás során.

(4) A bírósági ügyintéző a kijelölésével egyidejűleg köteles esküt tenni az őt kijelölő elnökség előtt. Az eskü szövegét zsinati szabályrendelet határozza meg.

32. § (1) A bírósági ügyintézőt – ha nem a munkaköréből fakadóan látja el a feladatot – e feladatai ellátásáért díjazás illeti meg. A díjazás mértékéről, megelőlegezésének és megfizetésének módjáról zsinati szabályrendelet rendelkezik.

(2) Az egyházi bírósági ügyintéző az egyházi bírósági eljárás során tudomására jutott információkat az eljárás résztvevőin kívül mással nem közölheti, azokat szolgálati titokként megtartani köteles.

7. Felek és képviselők

33. § Panaszra indult egyházfegyelmi eljárásban az egyházi ügyész kirendelésétől a panaszt az egyházi ügyész képviseli.

34. § Egyházi bíróság előtt a panaszlott személyesen vagy meghatalmazott útján járhat el.

VI. Fejezet A bírósági tanács

8. A bírósági tanácsok megalakítása és összetétele

35. § (1) A bírák megválasztását követő harminc napon belül bírósági tanácsokat kell alakítani. A bírósági tanácsokat a bíróság elnöksége, a közös egyházmegyei bíróság esetén a létrehozó egyházmegyék elnökségei közösen alakítják meg, sorszámmal látják el és kijelölik az egyes bírósági tanácsok elnökeit.

(2) A bírósági tanácsok három bíróból állnak.

(3) A bírósági tanács tagjai közül legalább egy személy lelkipásztor és legalább egy személy nem lelkipásztor. A tagok közül legalább egy személynek jogász végzettségűnek kell lennie.

(4) Egy bíró több eljáró bírósági tanács tagja és póttagja is lehet.

(5) A bírósági tanácsok mellé legalább egy lelkipásztor és legalább egy nem lelkipásztor póttagot is ki kell jelölni. Ha a bírósági tanács bármely tagjának bírói tisztsége, vagy tanácsba való kijelölése megszűnik, a megfelelő póttag lép a helyébe. Ebben az esetben új póttagot kell kijelölni.

9. Az eljáró bírósági tanács kijelölése, ügykiosztás

36. § (1) Az eljáró bírósági tanácsot a bíróság elnöksége jelöli ki. Az újonnan induló ügyekben a tanács kijelölése az ügyek beérkezési sorrendjében történik. Az ügyeket a tanácsokra azok sorszámanak növekvő sorrendje szerint kell kiosztani.

(2) A kijelölésről szóló határozatot nem kell indokolni, azzal szemben jogorvoslatnak helye nincs. Ez nem zárja ki az eljárás későbbi szakaszaiban a kizáró okra vonatkozó rendelkezések alkalmazását. A kijelölő és azt megszüntető határozatot a kijelölt tanács elnöke útján kell megküldeni.

37. § (1) Az eljáró bírósági tanács tagjának a kijelölése megszűnik

a) a tanács tagjának halálával,

b) a tanács kijelölésének visszavonásával,

c) az eljáró bírósági tanács tagságáról való lemondással,

d) a bírói tisztség megszűnésével.

(2) A bíróság elnöksége a kijelölést visszavonja, ha

a) az eljáró bírósági tanács tagjával szemben kizáró ok vagy összeférhetetlenség áll fenn,

b) az eljáró bírósági tanács tagja a feladatai ellátásával késlekedik, vagy azt elmulasztja, azt bármely okból nem tudja ellátni és ezzel az eljáró bírósági tanács működését, az eljárási határidők megtartását akadályozza, ellehetetleníti.

VII. Fejezet

Kizáró okok, a kizárás

10. Az eljáró bírák, bíróság, ügyész és az ügyészi hatáskörben eljáró jogtanácsos **kizárása**

38. § (1) Az ügy elintézéséből ki van zárva és abban mint bíró, ügyész, vagy az ügyészi hatáskörben eljáró jogtanácsos nem vehet részt az,

a) aki az ügyben bíróként, ügyészként, vagy jogtanácsosként járt vagy jár el, valamint az ügyben eljáró bíró, ügyész, vagy jogtanácsos hozzátartozója,

b) aki az ügyben panaszosként, vagy panaszlottként vesz vagy vett részt, valamint e személyek hozzátartozója,

c) aki az ügyben tanúként, szakértőként vesz vagy vett részt,

d) akitől az ügy tárgyilagosa megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság).

(2) Az (1) bekezdés szerint kizárt bíró az eljáró bírósági tanács munkájában nem vesz részt, helyette a bírósági tanács pótagja jár el azzal, hogy a bírósági tanácsban a 35. § (3) bekezdése szerinti arányokat fenn kell tartani.

(3) A bírósággal szembeni kizáró ok fennállását önmagában nem alapozza meg, ha a bíróság elnöksége, vagy az elnökség bármely tagja és a panaszos, vagy panaszlott között jogvita áll fenn.

39. § (1) Az érintett tisztségviselő a vele szemben fennálló kizárási okot haladéktalanul írásban köteles bejelenteni.

(2) A kizáró okot a fél jogosult írásban bejelenteni a bíróság elnökségének és az egyházi bíróság eljárásából való kizárását indítványozni. Az indítványt indokolni kell és csatolni kell hozzá a kizáró okot megalapozó bizonyítékokat. Az indítvány az eljárás során bármikor megtehető, azonban a kizáró okot a fél az első tárgyalást követően csak akkor érvényesítheti, ha valószínűsíti, hogy a kizáró okról való tudomásszerzést követően az okot haladéktalanul bejelentette.

(3) A bíróság elnöksége, vagy annak bármely tagja a kizáró okról való tudomásszerzés esetén haladéktalanul hivatalból kezdeményezheti a kizárást az eljárás bármely szakában.

40. § (1) A 39. § (1) bekezdés szerinti esetben a bíróság elnöksége a kizárási ok bejelentését követő tizenöt napon belül a kizárással érintett tisztségviselő kijelölését megszünteti és másik bíró, ügyész, jogtanácsos kijelöléséről intézkedik. Ebben az esetben az eljárást felfüggeszteni és a kizárás tárgyában külön határozatot hozni nem kell.

(2) A 39. § (2)–(3) bekezdései szerinti esetben a bíróság elnöksége az eljáró bírósági tanácsot tájékoztatja a kizárási eljárás megindításáról, és az indítványt nyolc napon belül megküldi az érintett tisztségviselőnek, aki további nyolc napon belül köteles az indítványra nyilatkozatot tenni. A bíróság elnöksége a kizárási indítványról írásban dönt az érintett tisztségviselő nyilatkozatának beérkezését, ennek hiányában a nyilatkozattételi határidő lejártát követő további nyolc napon belül. A kizárást kimondó határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A kizárás megtagadása miatt kifogás csak az ügy érdemében hozott határozatban terjeszthető elő. Ha a bíróság elnöksége megállapította az érintett tisztségviselővel szembeni kizáró ok fennállását, a kizáró okot megállapító határozatában a kizárással érintett tisztségviselő kijelölését megszünteti és másik tisztségviselő kijelöléséről intézkedik.

41. § (1) Ha a bíróság elnöksége megállapította, hogy a kizárási ok a bírósági tanács valamennyi tagjára kiterjed, vagy annyi tagjára, pótagjára nézve áll fenn, hogy sorrend szerinti

bíróági tanács nem jelölhető ki, a kizáró okot megállapító határozatában a kizárással érintett eljáró tanács valamennyi tagjának kijelölését megszünteti és a sorrendben következő bíróági tanácsot kell kijelölni.

(2) Ha a kizárási ok a bíróság valamennyi tagjára – kivéve a Zsinati Bíróságot – kiterjed, vagy annyi tagjára nézve áll fenn, hogy nincs kijelölhető bíróági tanács, a kijelölt bíróági tanács kijelölésének visszavonásával egyidejűleg másik azonos hatáskörű bíróságot kell kijelölni. Az egyházmegyei bíróság kijelölésének jogát az egyházkerületi bíróság elnöksége, az egyházkerületi bíróság kijelölésének jogát a Zsinati Bíróság Elnöksége gyakorolja.

42. § (1) Nem kizárási ok, ha az egyházi ügyész a hivatali hatáskörében tudomására jutott jogsértés miatt panaszt tett.

(2) Az egyházi ügyésszel szembeni kizáró ok esetén, amennyiben nincs másik egyházi ügyész, helyette a jogtanácsos jár el; ennek hiányában másik, azonos hatáskörű bíróság egyházi ügyészt kell kijelölni.

(3) Másik azonos hatáskörű egyházi ügyész kijelölésének jogát egyházmegyei ügyész esetén az egyházkerületi bíróság elnöksége, egyházkerületi ügyész esetén a Zsinati Bíróság Elnöksége gyakorolja.

(4) A – zsinati jogtanácsos kivételével – jogtanácsossal szembeni kizáró ok esetén, amennyiben nincs másik jogtanácsos, helyette az egyházkormányzati szerv szintjének megfelelő másik jogtanácsos jár el. A kijelölésre a felettes egyházkormányzati szerv elnöksége jogosult.

VIII. Fejezet

11. Az eljáró bíróságok

43. § (1) Elsőfokon jár el

- a) az egyházmegyei bíróság,
- b) az egyházkerületi bíróság,
- c) a Zsinati Bíróság elsőfokú tanácsa.

(2) Másodfokon ítélik:

- a) az egyházmegyei bírósághoz tartozó ügyekben az egyházkerületi bíróság,
- b) az egyházkerületi bírósághoz tartozó ügyekben a Zsinati Bíróság,
- c) a Zsinati Bíróság elsőfokú tanácsához tartozó ügyekben a Zsinati Bíróság másodfokú tanácsa.

(3) Felülvizsgálati ügyekben a Zsinati Bíróság jár el.

44. § Ha több olyan panaszlott van, akinek az ügyében az elsőfokú eljárás a törvény rendelkezésénél fogva más-más szintű bíróság hatáskörébe tartozik, és a cselekményeik összefüggenek, a tárgyi összefüggésnél fogva a magasabb fokú bíróság jár el.

HARMADIK RÉSZ EGYÉB ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

IX. Fejezet

Beadványok, iratkezelés

12. Beadvány, elektronikus kapcsolattartás

45. § (1) A beadványon fel kell tüntetni az eljáró bíróságot, amelyhez a beadványt intézik, továbbá a felek és képviselőik teljes nevét, lakóhelyét vagy székhelyét, ismert elektronikus levélcímét, és a beadvány tárgyát, a folyamatban lévő ügyekben a bíróági ügyszámot is. Ha

valamely fél vagy képviselője állandó lakóhelyétől eltérő tartózkodási hellyel vagy egyéb, idézésre alkalmas címmel rendelkezik, a beadványokon azokat is fel kell tüntetni.

(2) A papíralapú beadványt és mellékleteit az illetékes bíróságnál, a bíróság székhelyére kell benyújtani.

46. § (1) Az eljárást megindító beadvány kizárólag papír alapon nyújtható be az illetékes bírósághoz. Az elektronikusan benyújtott eljárást megindító beadvány alapján eljárás nem indulhat.

(2) Az eljárás résztvevője az elektronikus kapcsolattartási címét a bíróságnak papír alapon jelentheti be, az eljárás további részében vele a kapcsolattartás elektronikus úton történik. Az elektronikus kapcsolattartás esetén

a) a beadványokat aláírva és beszkenelve, vagy

b) elektronikus aláírással ellátva

kell a bejelentett e-mail címről megküldeni az eljáró bíróság részére. Az elektronikusan benyújtott irathoz kötelező tételes iratjegyzéket csatolni.

(3) A bíróság az elektronikus levélcíméről tájékoztatja a feleket.

13. Az iratok megismerése, megtekintése, másolatkészítés

47. § (1) Az eljárás iratait az eljárás bármely szakában

a) eljáró bírósági tanács elnöke és tagjai,

b) a fél és képviselője,

c) az eljáró szakértő a szakvélemény készítése céljából

megismerheti és arról másolatot kérhet.

(2) A bíróság az eljárás ügyiratainak megismerését

a) az irat megtekintésével,

b) másolat vagy felvétel készítésének lehetővé tételével

biztosítja.

48. § (1) Az iratmegismerés és másolatkészítés joga a (2)–(4) bekezdés kivételével az eljárás valamennyi ügyiratára kiterjed, ideértve a bíróság által beszerzett, illetve az eljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratokat és a további bizonyítási eszközöket is.

(2) A tanú kizárólag a saját maga által tett nyilatkozatokba tekinthet be és kérhet arról magának másolatot.

(3) A bíróság elnöksége kizárólag a hatáskörének gyakorlásához szükséges iratokat ismerheti meg.

(4) Zártan kezelt személyi adatokat az előkészítő eljárás során a bíróság elnöksége, a jogtanácsos, majd az eljárás megindítása során az eljáró bírósági tanács elnöke és tagjai, az egyházi ügyész, valamint a fél és képviselője az eljárási jogai gyakorlása érdekében és az ahhoz szükséges mértékben ismerheti meg és kezelheti.

49. § (1) Az eljáró bírósági tanács a fél indítványára elrendeli, hogy a fél születési nevét, helyét és idejét, anyja nevét, lakcímét, tartózkodási helyét, kézbesítési címét, illetve elektronikus elérhetőségét zártan kezeljék.

(2) A bíróság biztosítja, hogy a zártan kezelt személyes adat az eljárás egyéb adataiból se váljon megismerhetővé.

(3) A zártan kezelt ügyirat zárt adatkezeléssel nem érintett részének megismerését az általános szabályok szerint kell biztosítani, így különösen az ügyiratról készült olyan kivonattal, amely a zártan kezelt személyes adatokat nem tartalmazza.

(4) A tanú kérheti a saját személyes adatai zárt kezelését, amelyre az (1)–(3) bekezdések rendelkezéseit kell alkalmazni.

X. Fejezet

Az eljárásban kezelt adatok védelme

50. § A bíróság elnöksége, majd a kijelölése, az ügykiosztás után az eljáró bírósági tanács az eljárás lefolytatása, az eljárási jogok és kötelességek gyakorlása és teljesítése céljából mindazon

- a) személyes adatot,
- b) szolgálati titkot,

amely e törvényben meghatározott feladatainak ellátásához szükséges, megismerheti és az adatkezelés céljának megvalósulásáig, de legkésőbb az eljárás tárgyát képező ügy iratainak selejtezéséig vagy levéltárba adásáig kezelheti. A bíróság e személyes adatokat eljárásának jogerős befejezését követően kizárólag a jogerős döntés végrehajtása, a jogerős döntésben foglaltak ellenőrzése, a jogerős döntésével összefüggő jogorvoslat vagy törvényben meghatározott egyéb feladat végrehajtása céljából kezelheti, és kizárólag e személyes adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére továbbíthatja.

51. § (1) A bíróság elnöksége, majd a kijelölése után az eljáró bírósági tanács gondoskodik arról, hogy az eljárásban kezelt személyes adat és szolgálati titok ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adat védelme biztosított legyen.

(2) Az eljáró bírósági tanács kizárólag egyházi adatvédelmi szabályzat rendelkezései szerint teheti lehetővé az eljárásban kezelt személyes adat és szolgálati titok megismerését.

52. § Az eljárásban részt vevő személyek az e törvény rendelkezései alapján megismert személyes adatot és védett adatot e törvény szerinti jogaik gyakorlásához vagy kötelezettségeik teljesítéséhez szükséges mértékben és ideig kezelhetik.

XI. Fejezet

Eljárási költségek előlegezése és viselése

53. § (1) Az egyházi bírósági eljárásban e törvényben meghatározott kivétellel az eljárás résztvevői – az eljáró bírósági tanács elnöke, tagjai és az egyházi ügyész kivételével – a megjelenéssel, eljárásban való részvétellel, jogaik gyakorlásával és kötelezettségeik teljesítésével felmerülő költségeket maguk viselik, díjazásra, költségtérítésre nem jogosultak.

(2) A bizonyítékok beszerzésével összefüggő kiadásokat a bizonyító fél közvetlenül viseli.

14. Költségelőleg

54th § (1) A bíróság eljárással összefüggő költségeit az eljáró bírósági tanács elnöke az eljárás elején megbecsüli, az eljárást lezáró döntésében megállapítja.

(2) Nem hivatalból indult eljárásban az eljáró bírósági tanács elnöke az eljárás becsült költségének előlegezésére kötelezi az eljárást megindító panaszost, vagy kérelmezőt, ha

- a) a megelőző két évben hasonló ügyben alaptalanul indított egyházi bírósági eljárást,
- b) az eljárási jogaival visszaél, kötelezettségeit határidőben nem teljesíti,
- c) az ügy irataiból előre látható, hogy a beadvány elutasításának van helye,
- d) egyéb alapos okból indokoltnak tartja.

(3) A (2) bekezdés szerinti kötelezéssel szemben fellebbezésnek helye nincs, azonban az annak viselésére kötelezett kérheti annak méltányosságból történő elengedését vagy mérséklését, amelyről a tanács elnöke dönt.

(4) Az eljárási költségelőleget elkülönítetten kell nyilvántartani a zsinati szabályrendeletben meghatározottak szerint. A bíróság a költségelőleg terhére, havonta, a jogosult által benyújtott és az eljáró bírósági tanács elnöke által igazolt munkaórakimutatás alapján a zsinati szabályrendeletben meghatározott összeget az arra jogosultaknak kiutalja.

(5) Ha a meghatározott költséget az előzetesen letétbe helyezett összeg nem fedezi vagy meghaladja, az eljáró bírósági tanács a költség meghatározásával egyidejűleg a felet a különbözet előlegezésére kötelezi. A kiegészítő költségelőlegre a (3)–(5) rendelkezései megfelelően irányadók.

15. Költségek viselése

55. § (1) Az eljárási költséget viseli

- a) az egyházfegyelmi eljárásban,
- aa) aki a panaszát visszavonta;
- ab) akinek a panaszát a bíróság elutasította,
- ac) akit a bíróság a határozatában marasztalt, vagy vele szemben megállapítást tett,
- b) az igazgatási eljárásban, akit az eljáró bírósági tanács a költségek viselésére az összes adat mérlegelésével kötelez, ennek hiányában az eljáró bíróságot megválasztó egyházkormányzati szerv terhén marad.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően

a) az eljárásnak a felek közös kérelmére történő megszüntetése, vagy egyezségkötés esetén az eljárási költségek viselésére a felek megegyezése irányadó, a felek erre vonatkozó megállapodásának hiányában az eljárási költségeket a felek egymás között egyenlő arányban viselik;

b) az eljárás természetes személy halála vagy jogi személy megszűnése miatti megszüntetése esetén az eljárási költséget - a zsinati szabályrendelet eltérő rendelkezése hiányában – a bíróságot fenntartó egyházkormányzati szerv viseli;

c) aki egyes eljárási cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, valamely határnapot vagy határidőt mulaszt vagy más módon az eljárás bármely résztvevőjének feleslegesen költséget okoz, ezek megtérítésére az eljárás eredményére tekintet nélkül köteles.

56. § (1) Az eljáró bírósági tanács az eljárási költség viseléséről az eljárást befejező határozatban hivatalból dönt, megállapítja az eljárás teljes költségét és

a) az eljárási költség viselésére köteles személyt annak megfizetésére kötelezi,

b) az eljárási költségelőleg visszautalásáról rendelkezik, ha az eljárási költség viselésére részben, vagy egészben nem az a fél köteles, aki az eljárási költséget megelőlegezte,

c) az eljárási költségelőleg fennmaradó részének visszautalásáról rendelkezik, ha ez eljárási költségek az előleget nem merítették ki.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti kötelezés a kötelezett által megfizetett költségelőleget meghaladó részében végrehajtható. Ha a befizetett költségelőleg meghaladja a megállapított eljárási költséget, a bíróság a visszautalásról rendelkezik.

(3) Az eljárási költség tárgyában hozott határozattal szemben az, akire rendelkezést tartalmaz, nyolc napon belül halasztó hatállyal nem bíró fellebbezéssel élhet.

16. Határidők számítása

57. § (1) A napokban megállapított határidőt naptári napokban kell számítani.

(2) A jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására napokban megállapított határidőbe a kezdőnapot nem kell beleszámítani.

(3) A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak. Ha ilyen nap az utolsó hónapban nincs, a határidő a hónap utolsó napján jár le.

(4) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

(5) A határidőbe nem számít bele minden év virágvasárnaptól húsvét hétfőig terjedő időszak, pünkösd, július 15. napjától és augusztus 20. napjáig, valamint a december 15. napjától a következő év január 1. napjáig terjedő időszak (bíróági szünet).

(6) E törvény vagy bíróság által meghatározott határidőt az eljárás résztvevője köteles betartani. A késedelmesen megtett nyilatkozat – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – hatálytalan és a bíróság mérlegelheti legfeljebb az eljárásnak 54. § (1) bekezdése szerint megbecsült költségeivel egyező összegű rendbírság kiszabását. A rendbírságot kiszabó határozat ellen fellebbezésnek van helye. A rendbírság tárgyában hozott másodfokú határozattal szemben felülvizsgálatnak, perújításnak nincs helye.

II. KÖNYV **AZ EGYHÁZ FEGYELMI RENDTARTÁSA**

NEGYEDIK RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

XII. Fejezet **A hatály**

17. Időbeli hatály

58. § (1) Az egyházfegyelmi vétséget – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – az elkövetése idején hatályban lévő egyházi törvény szerint kell elbírálni.

(2) Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő törvény szerint a cselekmény már nem egyházfegyelmi vétség, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

18. Személyi hatály

59. § (1) E törvényt kell alkalmazni az egyháztag és az egyházi tisztségviselő által elkövetett egyházfegyelmi vétségre.

(2) Lelkész hallgató esetén ezt a törvényt akkor kell alkalmazni, ha a kifogásolható magatartást egyházi kisegítő szolgálat ellátása során követte el, egyebekben a felsőoktatási intézmény jár el fegyelmi szabályzata alapján.

XIII. Fejezet **Egyházfegyelmi alapelvek**

60. § *[A törvényesség és panaszhoz kötöttség elve]*

(1) A panaszlott egyházfegyelmi felelősségét csak olyan cselekmény miatt lehet megállapítani, amelyet e törvény az elkövetés idején egyházfegyelmi vétségnek minősített.

(2) Egyházfegyelmi vétség elkövetése miatt nem lehet olyan büntetést kiszabni vagy intézkedést alkalmazni, amelyről törvény az elkövetés – vagy az 58. § (2) bekezdésének alkalmazása esetén az elbírálás – idején nem rendelkezett.

(3) Az egyházi bíróság az eljárás során a felek kérelmeihez és azok tartalmához kötve van, ezért az ügyet csak a benyújtott panasz keretei között vizsgálhatja és bírálhatja el.

61. § [Az ártatlanság védelme]

A panaszlottat megilleti az ártatlanság védelme, a terhére rótt cselekmény hátrányos következményei a jogerős ügydöntő marasztaló határozat meghozataláig nem alkalmazhatók. Ez nem zárja ki, hogy az egyház jó rendje érdekében – a törvényi feltételek fennállása esetén és az e törvényben meghatározott eljárási szabályok szerint – a panaszlott szolgálati viszonya, vagy tiszttsége felfüggesztésre kerüljön.

62. § [A kétszeres értékelés tilalma]

Ha az adott cselekményt egyházi bíróság már jogerős ügydöntő határozattal elbírálta, vagy annak tárgyában a békítő eljárás során egyezség jött létre, ugyanazon cselekmény miatt újabb egyházfegyelmi eljárás nem indítható, újabb büntetés nem szabható ki.

ÖTÖDIK RÉSZ EGYHÁZFEGYELMI FELELŐSSÉG

XIV. Fejezet Az egyházfegyelmi felelősség

19. Egyházfegyelmi vétség

63. § Egyházfegyelmi vétség az az egyházi jogszabállyal ellentétes cselekedet és mulasztás, amelyet e törvény egyházfegyelmi vétségnek minősít és arra az egyházi rend és a fegyelem helyreállítása érdekében egyházfegyelmi büntetés kiszabását rendeli.

64. § Az egyházttag egyházfegyelmi vétséget követ el, ha az egyháztagságból fakadó jogával visszaél, vagy kötelességét szándékosan vagy súlyosan gondatlanul nem teljesíti.

65. § Az egyházi tisztségviselő egyházfegyelmi vétségei:

- a) Isten Igéjével, valamint a Magyarországi Református Egyház hitvallásaival ellentétes tanok hirdetése és terjesztése (tanfegyelmi ügy),
- b) tiszttségéből eredő jogaival való visszaélés, kötelezettségeinek megszegése,
- c) a tiszttségéből eredő teendők végzésében való mulasztás,
- d) az egyházi szolgálatok el nem végzése, vagy akadályoztatás esetén a megfelelő helyettesről való gondoskodás elmulasztása,
- e) az egyházi anyagi javak jó sáfárhoz nem méltó kezelése,
- f) olyan cselekmény vagy mulasztás, amely az evangélium mértéke szerinti tiszta erkölcsbe ütközik, vagy a viselt egyházi tisztség tekintélyét sérti, az egyház hitelét rongja, és a tiszttségéhez szükséges bizalmat megingatja,
- g) egyházi jogszabályok megsértése, a jogerős egyházi bírósági határozatban foglalt kötelezések végrehajtásának elmulasztása,
- h) az egyházi közvélemény befolyásolása a nyilvánosság felhasználásával annak érdekében, hogy valamely szolgatársának jó hírét lerontsa,
- i) a törvényes ellenőrzési kötelezettség elmulasztása,
- j) bűncselekmény elkövetésének jogerős megállapítása,
- k) házassági kötelék felróható felbontása.

20. Az egyházfegyelmi büntethetőség megszűnése

66. § (1) Az egyházfegyelmi büntethetőséget kizárja, vagy korlátozza

- a) a kóros elmeállapot, a kényszer, a fenyegetés, a tévedés,

- b) a cselekvőképesség korlátozása.
- (2) Az egyházfegyelmi büntethetőséget megszünteti:
 - a) az egyháztagság megszűnése,
 - b) az egyházi tisztség megszűnése e törvényben meghatározott feltételekkel,
 - c) a panaszlott halála,
 - d) az elévülés,
 - e) a békítő eljárás során való egyezségkötés
 - f) a XVIII. fejezet szerinti egyházfegyelmi eljárásban hozott jogerős döntés.

67. § (1) Egyházfegyelmi eljárást az egyházfegyelmi vétségnek az illetékes egyházkormányzati szerv tudomására jutásától számított hat hónapon belül lehet megindítani.

(2) Egyházfegyelmi eljárást az egyházfegyelmi vétség elkövetésétől számított öt éven belül – bűncselekmény elkövetése esetén öt éven túl is, de legkésőbb a büntetőeljárás jogerős befejezésétől számított hat hónapon belül – lehet megindítani.

(3) Az elévülés nem szakad félbe és nem szünetel.

XV. Fejezet

Egyházfegyelmi büntetések

21. A büntetéskiszabás elvei

68. § *[A fokozatosság elve]*

(1) A büntetések kiszabása során a fokozatosság elvét kell alkalmazni.

(2) Az e törvényben meghatározott főbüntetés mellett e törvényben meghatározott mellékbüntetés is kiszabható.

(3) Az egyházi bíróságnak törekednie kell az elkövetett egyházfegyelmi vétséggel és a megállapított felelősséggel arányos és igazságos, a jobbra tanítás elsődlegességének és a fokozatosság elvének megfelelő, az egyházi hitelveken és jogszabályokon nyugvó egyházfegyelmi büntetés kiszabására. Ennek érdekében a református jogrendnek fenn kell tartania a megjobbulás, a bűnbánat és a megbocsátás lehetőségét.

69. § *[A súlyosítási tilalom]*

A jogorvoslati eljárásban az egyházi bíróság nem szabhat ki súlyosabb büntetést a megtámadott határozatban alkalmazott büntetéshez képest, ha a határozat ellen csak a panaszlott fellebbezett.

22. Az egyházfegyelmi fő- és mellékbüntetések

70. § (1) Tisztséget nem viselő egyházztaggal szemben alkalmazható egyházfegyelmi büntetések:

- a) szóbeli feddés,
- b) írásbeli megrovás,
- c) választójogtól megfosztás.

(2) A nem lelkipásztor református hittanoktatóval és vallástanárral szemben alkalmazható egyházfegyelmi főbüntetések:

- a) szóbeli feddés,
- b) írásbeli megrovás,
- c) pénzbüntetés
- d) hittanoktatási szolgálattól való eltiltás.

71. § (1) A nem lelkész tisztségviselővel szemben alkalmazható egyházfegyelmi főbüntetések:

- a) szóbeli feddés,
- b) írásbeli megrovás,
- c) természetbeni juttatástól való megfosztás,
- d) pénzbüntetés,
- e) választhatóságtól való megfosztás,
- f) tisztségtől való megfosztás.

(2) A nem lelkész tisztségviselővel szemben alkalmazható egyházfegyelmi mellékbüntetések:

- a) egyházi jövedelemből való levonás, természetbeni juttatástól való megfosztás,
- b) egyházmegyei, egyházkerületi elnökségi, vagy közegyházi tisztségre, zsinati tagságra való választhatóság kizárása egytől hat évig terjedő időtartamra.

72. § (1) A lelkipásztorral szemben alkalmazható egyházfegyelmi főbüntetések:

- a) szóbeli feddés,
- b) írásbeli megrovás,
- c) természetbeni juttatástól való megfosztás,
- d) pénzbüntetés,
- e) önálló lelkipásztori állástól való eltiltás,
- f) választhatóságtól való megfosztás,
- g) tisztségtől való megfosztás,
- h) kényszernyugdíjazás,
- i) lelkipásztori szolgálat végzésétől való eltiltás,
- j) palástvesztés.

(2) A lelkipásztorral szemben alkalmazható egyházfegyelmi mellékbüntetések:

- a) a kiemelt egyházközségben való állásra való választhatóság kizárása egytől hat évig terjedő időtartamra,
- b) választhatóságtól való megfosztás egytől hat évig terjedő időtartamra,
- c) többes lelkipásztori szolgálati viszony engedélyének meghatározott időre, de legfeljebb hat évre történő visszavonása,
- d) egyházi javadalomból való levonás, természetbeni juttatástól való megfosztás.

73. § (1) Természetbeni juttatástól való megfosztást csak azzal szemben lehet kiszabni, akinek van ilyen egyházi javadalma. A megfosztás kiterjedhet az elmarasztalt panaszlottat illető meghatározott természetbeni juttatásra. A természetbeni juttatástól való megfosztás nem terjedhet ki a lelkipásztori illetménylakásra. A megfosztás legfeljebb hat évig terjedő határozott időre szabható ki.

(2) Pénzbüntetést csak azzal szemben lehet kiszabni, akinek van egyházi jövedelme. A pénzbüntetés az egyházi tisztségviselő előző naptári évi egyházi jövedelmének egyötöd részét nem haladhatja meg.

(3) A választójogtól való megfosztás egytől hat évig terjedhet. A választójogtól való megfosztás kiterjedhet az egyházközségi választás során a választás jogára és a választhatóság jogára. A választás jogától és a választhatóság jogától való megfosztás külön és egymás mellett is kiszabható.

(4) A választhatóságtól való megfosztás egytől hat évig terjedhet. Az választhatóságtól való megfosztás következményeként, miután a választhatóságra vonatkozó feltételek fennállása megszűnik, a tisztségviselő tisztsége is megszűnik. A választás jogától való megfosztás kiterjedhet

- a) arra a tisztségére, amely tisztség betöltőjeként az egyházfegyelmi vétséget a panaszlott elkövette,
- b) annak az egyházkormányzati szervnek valamennyi vagy meghatározott tisztségeire, amely egyházkormányzati szerv tisztségviselőjeként a panaszlott az egyházfegyelmi vétséget elkövette,

- c) – a lelkipásztori tisztség kivételével – minden egyházi tisztségre,
- d) minden egyházi tisztségre.

(5) A tisztségtől való megfosztás büntetés során attól a tisztségtől fosztható meg a tisztségviselő, amely tisztség betöltőjeként az egyházfegyelmi vétséget elkövette. Ez a büntetés a választhatóságot nem korlátozza.

(6) Kényszernyugdíjazás büntetés az Egységes Zsinati Lelkészképesítő Bizottság véleményének kikérése után és csak a rá irányadó állami nyugdíjkorhatárt betöltött lelkipásztossal szemben szabható ki. A büntetés hátrányos következményei alóli mentesülésig nem választható bírói tisztségre és nem végezhet lelkipásztori szolgálatot.

(7) Az önálló lelkipásztori állástól való eltiltás csak akkor alkalmazható, ha a panaszlott önálló szolgálati viszonyban nem álló lelkipásztor. A büntetés egy évtől hat évig terjedő időtartamra szabható ki.

(8) Hittanoktatási szolgálattól való eltiltás csak súlyos egyházfegyelmi vétség esetén alkalmazható, ha más büntetéssel az egyházi rend és fegyelem nem állítható helyre, az elkövetett jogsértés nem orvosolható. A büntetés egy évtől hat évig terjedő időtartamra szabható ki.

(9) Lelkipásztori szolgálat végzésétől való eltiltás, csak súlyos egyházfegyelmi vétség esetén – az Egységes Zsinati Lelkészképesítő Bizottság véleményének kikérése után – alkalmazható, ha más büntetéssel az egyházi rend és fegyelem nem állítható helyre, az elkövetett jogsértés nem orvosolható. A büntetés egy évtől hat évig terjedő időtartamra szabható ki.

(10) Palástvesztés – az Egységes Zsinati Lelkészképesítő Bizottság véleményének kikérése után – csak kirívóan súlyos egyházfegyelmi vétség esetén alkalmazható, ha más büntetéssel az egyházi rend és fegyelem nem állítható helyre, az elkövetett jogsértés nem orvosolható. Akit a bíróság palástvesztésre ítelt, azzal lelkipásztori szolgálati viszony nem hozható létre, lelkipásztori szolgálatot nem láthat el, lelkipásztori tisztsége megszűnik.

(11) A 72. § (1) bekezdés e) és g)–j) pontjaiban meghatározott főbüntetések alkalmazása esetén a bírósági határozatban – szükség szerint – rendelkezni kell a hivatal átadásának határidejéről.

HATODIK RÉSZ AZ EGYHÁZI BÍRÓSÁGOK HATÁSKÖRE ÉS ILLETÉKESSÉGE EGYHÁZFEGYELMI ELJÁRÁSBAN

XVI. Fejezet A bíróság hatásköre

74. § Az egyházmegyei bíróság első fokon határoz

a) az esperes, az egyházmegyei főgondnok és az egyházmegyei főjegyzők kivételével az egyházközség és az egyházmegye tisztségviselőjének,

b) az egyházmegye területén működő intézményben szolgáló lelkipásztor és az egyházmegye területén szolgáló beosztott lelkipásztor, a segédlelkész, valamint az egyházi kiegészítő szolgálatot ellátó,

c) a református hittanoktató és vallástanár,

d) a tisztséget nem viselő egyháztag egyházfegyelmi ügyében.

75. § Az egyházkerületi bíróság

a) első fokon határoz a püspök, az egyházkerületi főgondnok és az egyházkerületi főjegyző kivételével az egyházkerület tisztségviselője, valamint az esperes, az egyházmegyei főgondnok és az egyházmegyei főjegyző egyházfegyelmi ügyében,

b) másodfokon határoz az egyházmegyei bíróság által hozott határozat ellen benyújtott fellebbezés ügyében.

76. § (1) A Zsinati Bíróság elsőfokú tanácsa

a) első fokon határoz a püspök, az egyházkerületi főgondnok, az egyházkerületi főjegyző, valamint a zsinati tanácsos, a zsinati jogtanácsos, a zsinati bíró, a zsinati ügyész egyházfegyelmi ügyében,

b) másodfokon határoz az egyházkerületi bíróságtól, mint első fokon eljáró bíróság által hozott határozat ellen benyújtott fellebbezés ügyében.

(2) A Zsinati Bíróság másodfokú tanácsa bírálja el a Zsinati Bíróság első fokon hozott határozata elleni fellebbezést.

(3) A Zsinati Bíróság elbírálja a felülvizsgálati kérelmet.

XVII. Fejezet

A bíróság illetékessége

77. § Tisztséget nem viselő egyháztagok egyházfegyelmi ügyében az az egyházmegyei bíróság illetékes eljárni, amelynek kebelében álló egyházközséghez a panaszlott tartozik.

78. § (1) Nem lekipásztor tisztségviselők egyházfegyelmi bírósági ügyében az a hatáskörrel bíró elsőfokú bíróság illetékes, amelynek a területén a tisztségviselő tisztségét betölti.

(2) Szolgálati viszonyral rendelkező lekipásztor egyházfegyelmi ügyében az az elsőfokú bíróság illetékes, amelynek területén a lekipásztor szolgálati viszonya fennáll. Szolgálati viszony hiányában az illetékességre a bekebelezés helye irányadó. Többes szolgálati viszony esetén az az elsőfokú bíróság illetékes, amelynek a területén a lekipásztor az egyházfegyelmi vétséget feltételezhetően elkövette.

(3) Ha ugyanabban az egyházfegyelmi ügyben több olyan panaszlott van, akire nézve első fokon más-más azonos szintű bíróság lenne hivatott eljárni, az a bíróság fog eljárni, amelyik előtt az eljárás előbb megindult.

(4) A bíróságok között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetén az eljáró bíróságot a Zsinati Bíróság Elnöksége jelöli ki. Határozata ellen fellebbezésének helye nincs.

HETEDIK RÉSZ

EGYHÁZFEGYELMI ELJÁRÁS

XVIII. Fejezet

Eljárás kisebb súlyú egyházfegyelmi vétségek esetében

79. § Az egyháztag vagy egyházi tisztségviselő hanyag gondatlanságból tanúsított, de az egyházfegyelmi vétségek csak alacsonyabb fokát elérő magatartása alapján indult eljárásban e fejezet szerinti eljárásrendet kell követni.

80. § (1) A panasz elbírálására a XVI. és XVII. Fejezet rendelkezései szerinti egyházi bíróság elnöksége rendelkezik hatáskörrel.

(2) A bíróság elnöksége a panaszlott egyháztag részére a panaszt tizenöt napon belül megküldi és felhívja, hogy arra harminc napon belül tegyen nyilatkozatot. A bíróság elnöksége a döntése előtt meghallgatja a panaszlottat és szükség esetén tanúkat.

(3) Ha a bíróság elnöksége megállapítja, hogy a panaszban foglalt egyházfegyelmi vétséget a panaszlott elkövette, a bíróság elnöksége a panaszlottat intés egyházfegyelmi büntetésben marasztalja. Az intés a bíróság elnöksége rendelkezése szerint történhet

a) egyháztag esetében

aa) a bíróság elnöksége és a panaszlott, vagy

ab) a presbitérium,

b) egyházi tisztségviselő esetében

ba) a tisztségviselő tisztsége szerinti egyházkormányzati szerv elnöksége, vagy

bb) a tisztségviselő tisztsége szerinti egyházkormányzati szerv közgyűlése, vagy tanácsa jelenlétében.

(4) Az intés foganatosításáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

(5) Az intés ellen a panaszlott és a panaszos a közléstől számított tizenöt napon belül a XVI. és XVII. Fejezet rendelkezései szerinti egyházi bírósághoz fordulhat.

81. § Nem tartozik e törvény hatálya alá, ha lelkigondozói beszélgetés során a lelkipásztor az egyháztag részére, felettes egyházi tisztségviselő a tisztségviselő részére, annak fegyelmi vétség súlyát el nem érő kifogásolható magatartása miatt rosszállását fejezi ki.

XIX. Fejezet **Az elsőfokú eljárás**

23. Az eljárás megindítása, a bíróság elnökségének intézkedései

82. § (1) Az egyházfegyelmi eljárás hivatalból vagy a panaszos panasza alapján indulhat.

(2) Egyházfegyelmi ügyben panaszos az a teljes jogú református egyháztag lehet, akinek jogát, jogos érdekét vagy kötelezettségét az ügy közvetlenül érinti.

83. § A panaszt egyházi törvény eltérő rendelkezése hiányában közvetlenül az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz kell benyújtani. Áttételnek helye nincs.

84. § (1) A bíróság elnöksége a jogtanácsos bevonásával a beérkező panaszt megvizsgálja és harminc napon belül a (2)–(6) bekezdés szerinti intézkedéseket tesz.

(2) Ha a panasz hiányos, a bíróság elnöksége rövid határidő tűzésével a panaszt hiánypótlásra hívja fel. A határidő meghosszabbításának nincs helye.

(3) A bíróság elnöksége a panaszt indokolt határozattal elutasítja, ha

a) a panasz tárgyává tett magatartás büntethetősége elévült;

b) a panasz elkésett;

c) a panasz nem a jogosulttól származik;

d) a panasz nyilvánvalóan alaptalan;

e) nem bír az ügyben hatáskörrel, illetve illetékességgel.

(4) A bíróság elnöksége az eljárást megszünteti

a) a 28. alcímben meghatározott esetben,

b) ha az eljárás lefolytatásának egyéb akadálya van.

(5) A (3)–(4) bekezdésben meghatározott határozat ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a bíróság elnökségéhez benyújtott, de a másodfokú bírósághoz címzett fellebbezésnek van helye. A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el.

(6) Ha nincs helye a (2)–(4) szerinti intézkedésnek, vagy a másodfokú bíróság az (5) bekezdés szerinti fellebbezésnek helyt ad, a bíróság elnöksége a 36. § alkalmazásával kijelöli

a) az eljáró bírósági tanácsot,

b) az egyházi bírósági ügyintézőt.

(7) A bíróság elnöksége az eljárást akkor is megindíthatja, ha a panaszlott a jogsértést követően tisztségéről, vagy lelkipásztori szolgálati viszonyáról lemond. Ebben az esetben a 106. §-ban írtakat megfelelően alkalmazni kell.

24. A tárgyalás előkészítése

85. § (1) Az eljáró bírósági tanács elnöke az eljáró bírósági tanács kijelölését követő nyolc napon belül a bírósági tanács tagjaival való egyeztetést követően megbecsüli az elsőfokú eljárás várható költségét, és nyolc napos határidő tűzésével felhívja a panaszost annak megelőzésére. Az eljáró bírósági tanács elnöke a panaszt indokolt határozattal elutasítja, ha a panaszos az eljárási költséget határidőben nem előlegezte meg. Az elutasító határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

(2) A költségek megelőzését követő nyolc napon belül az eljáró bírósági tanács elnöke az ügyiratok megküldésével felhívja a panaszlottat, hogy harminc napon belül tegye meg a panasszal kapcsolatos nyilatkozatát és indítványait.

(3) Az eljáró bírósági tanács elnöke a panaszlott nyilatkozatának beérkezését, ennek hiányában a (2) bekezdés szerinti határidő lejártát követően az ügyiratok megküldésével együtt felhívja az egyházi ügyészt, hogy harminc napon belül terjessze elő az eljáró bírósági tanács részére az indítványát. Az eljáró bírósági tanács elnöke az ügyész indítványát az első tárgyalásra idézéssel együtt, külön felhívás nélkül megküldi a panaszlottnak, aki az indítványra a tárgyaláson, vagy a tárgyalás megkezdéséig írásban észrevételt tehet.

(4) Az egyházi ügyész indítványának beérkezését követő nyolc napon belül az eljáró bírósági tanács elnöke a tanács tagjaival és az egyházi ügyésszel történt egyeztetést követően legkésőbb az egyházi ügyész indítványának beérkezését követő hatvan napon belüli időpontra – a 96. § (1) bekezdésének alkalmazásával – kitűzi az első tárgyalást.

86. § Az eljáró bírósági tanács az ügyet tárgyaláson bírálja el. A bíróság a tárgyalás tartását mellőzheti,

- a) ha a panaszlott a jogsértést teljes egészében elismeri,
- b) ha a panaszlott a panasszal kapcsolatos nyilatkozatot határidőben nem terjesztette elő,
- c) a 93. § (2) bekezdésben meghatározott esetben.

25. A panaszlott felfüggesztése

87. § (1) Az elsőfokú egyházfegyelmi eljárás során a panaszlott egyházi tisztségviselő a szolgálatából vagy tisztségéből felfüggeszthető, ha

- a) ellene büntetőeljárás van folyamatban,
- b) a lelkipásztor ellen házassága felbontása iránt eljárást indítottak, vagy házastársától neki felróhatóan három hónapnál hosszabb ideje külön él,
- c) ha jelenléte a tényállás tisztázását gátolná és a tárgy szerinti egyházfegyelmi vétség súlyára vagy jellegére tekintettel indokolt.

(2) A felfüggesztésről az elsőfokú eljárásra illetékes egyházi bíróság elnöksége és az elsőfokon eljáró bírósági tanács egyaránt jogosult a (3)–(4) bekezdésben foglaltak alkalmazása mellett.

(3) Az egyházi bíróság elnöksége az eljárást indító irat beérkezésétől az eljáró bírósági tanács kijelöléséig dönthet a felfüggesztésről. A felfüggesztés időtartama legfeljebb harminc nap, de nem tarthat tovább az eljáró bírósági tanács első ülésének napjánál.

(4) Az elsőfokon eljáró bírósági tanács a panaszlottat szolgálatából vagy tisztségéből felfüggesztheti

a) az eljárása során bármikor legfeljebb 90 napra,
b) érdemi döntésében a határozat jogerőre emelkedéséig terjedő időtartamra, ha vele szemben tisztségtől való megfosztás, nyugállományba helyezés, lelkipásztori szolgálat végzésétől való eltiltás, vagy palástvesztés büntetést alkalmazott.

(5) A (4) bekezdés b) pontja kivételével a felfüggesztés indokolt esetben egy ízben, az eredeti időtartam lejártát követő naptól, legfeljebb azzal egyező időtartammal meghosszabbítható.

(6) A felfüggesztésről tárgyalás mellőzésével is lehet határozni. A felfüggesztést indokolni kell.

(7) A felfüggesztésről szóló indokolt határozatot nyolc napon belül kézbesíteni kell a panaszlottnak. A felfüggesztés a határozat kézbesítésének napját követő naptól hatályos.

88. § (1) A felfüggesztés tárgyában hozott határozat ellen – a kézhezvételétől számított nyolc napon belül – a panaszlott az elsőfokú bíróságnál előterjesztett fellebbezéssel élhet. A fellebbezést az elsőfokú bíróság három napon belül köteles az ügyiratokkal együtt felterjeszteni a másodfokú bírósághoz. A fellebbezés az elsőfokú eljárás folytatásának nem akadályos.

(2) A fellebbezésnek halasztó hatálya nincs, de a panaszlott kérheti a határozat végrehajtásának felfüggesztését. A panaszlott kérelmét indokolni köteles. A végrehajthatóság felfüggesztéséről szóló határozat meghozatala során a bíróságnak különösen arra kell figyelemmel lennie, hogy a végrehajtást követően az eredeti állapot helyreállítható-e, vagy hogy a végrehajtás elmaradása nem okoz-e súlyosabb károsodást, mint amilyennel a végrehajthatóság felfüggesztésének elmaradása járna.

(3) A másodfokú bíróság felfüggesztés tárgyában tárgyalás tartása nélkül, tizenöt napon belül, indokolt határozattal dönt, döntése ellen fellebbezésnek és rendkívüli jogorvoslatnak helye nincs.

89. § A felfüggesztés megszűnik, ha

- a) a bíróság az eljárást jogerős határozattal megszüntette,
- b) az ügyben jogerős bírósági döntés született,
- c) a felfüggesztés időtartama letelt,
- d) a bíróság a 88. § (1) bekezdés szerinti fellebbezésnek helyt ad,
- e) egyházi törvényben meghatározott eset bekövetkezik.

90. § (1) A felfüggesztést elrendelő és megszüntető jogerős döntést három napon belül meg kell küldeni

- a) a panaszlottnak,
- b) a panaszlott szolgálati felettesének,
- c) a panaszlott szolgálati helye szerinti presbitériumnak, ha a panaszlott lelkipásztor vagy egyházközségi tisztségviselő,
- d) a Református Lelkészi Nyugdíjintézetnek, ha a panaszlott lelkipásztor.

(2) A lelkipásztor felfüggesztését elrendelő és megszüntető döntést át kell vezetni a lelkipásztori nyilvántartáson.

91. § A lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény 50. § (2) bekezdése alapján visszatartott illetményt a tisztségviselőnek ki kell fizetni, ha a bíróság nem alkalmazott a 72. § (1) bekezdés e) és g)–j) pontjaiban meghatározott egyházfegyelmi büntetést.

26. A békítő eljárás

92. § (1) Az egyházi bíróságnak a panaszra indult eljárás során – amennyiben az ügy jellege lehetővé teszi – a felek kibékülését, az egyezségkötést elő kell segíteni.

(2) A békítő eljárás lefolytatása céljából az eljáró bírósági tanács egy alkalommal hatvan napra felfüggeszti az eljárást és azt a felekkel, képviselőikkel és az illetékes bíróság

elnökségével is közli. Az eljárás felfüggesztése egy alkalommal, legfeljebb az eredeti határidővel egyező időtartammal meghosszabbítható. A békítő eljárást az eljáró bírósági tanács elnöke folytatja le.

93. § (1) Ha a békítő eljárás során a felek között egyezség jött létre, azt a felek kötelesek írásba foglalni, aláírásukkal ellátni és tizenöt napon belül az eljáró bírósági tanácsnak jóváhagyásra megküldeni. Az egyezségnek ki kell terjednie az eljárási költségek viselésére is.

(2) Az eljáró bírósági tanács tizenöt napon belül

a) – ha az egyezség az egyházi közrend helyreállítását nem sérti – jóváhagyja és

aa) az eljárást megszünteti, ha a megállapodásban foglaltak teljesítésre kerültek, vagy a megállapodás nem rendelkezett kötelezettségről.

ab) ha a megállapodásban foglalt kötelezettség az eljárás felfüggesztésének tartama alatt nem teljesíthető, a felfüggesztés tartamát további hatvan nappal meghosszabbíthatja.

b) a jóváhagyást elutasítja, ha az egyezség az egyházi közrend helyreállítását nem biztosítja.

94. § (1) Ha a felek között nem jött létre egyezség, vagy annak jóváhagyását az eljáró bírósági tanács elutasította, az eljáró bírósági tanács elnöke a tárgyalás tűzésével elrendeli az eljárás folytatását.

(2) A feleknek a békítő eljárás során tett nyilatkozata az ügyben bizonyítékként nem használható fel. A békítő eljárás eredményét nem lehet a panaszlott terhére értékelni.

27. A tárgyalás

95. § A panaszlott és az egyházi ügyész indokolt kérelemben kérheti a tárgyalás elhalasztását, ebben az esetben az első tárgyalás a 85. § (4) bekezdése szerinti határidőn túlra is tűzhető. A szabályosan előterjesztett kérelem alapján az első tárgyalást egy alkalommal el kell halasztani.

96. § (1) A tárgyalási napot az eljáró bírósági tanács elnökének úgy kell meghatározni, hogy az idézés kézbesítése, és a tárgyalás között legalább tizenöt nap legyen.

(2) A tárgyalásra az egyházi ügyészt, a panaszlottat és képviselőjét idézni kell. A panaszlott és képviselőjének távolmaradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

(3) A tanúk és szakértők indítványra idézhetők.

(4) Az idézettet az eljáró bírósági tanács a jogairól és kötelességeiről az idézésben tájékoztatja.

97. § A panaszlott meghatalmazott képviselőjeként kizárólag református egyházjogban jártas

a) ügyvéd, vagy

b) jogász végzettséggel rendelkező református egyháztag

járhat el.

98. § (1) A tárgyalás nem nyilvános.

(2) A tárgyaláson az eljáró bírósági tanács elnöke felügyel a rend fenntartására és arra, hogy a felek jogaikat a törvény szerint gyakorolják. Azt, aki a rendet zavarja, rendreutasítja. Ismételt vagy súlyosabb rendzavarás esetén az illetőt a teremből kiutasítja, a tárgyalást távollétében folytatja.

(3) Súlyosabb rendzavarás esetén az eljáró bírósági tanács elnöke az egyházi törvények hatálya alá tartozó személy ellen, az illetékes egyházi bíróság elnökségénél jelzéssel él egyházfegyelmi eljárás megindítása céljából.

99. § Az eljáró bírósági tanács elnöke a tárgyalást megnyitja és felkéri a tanács lelkipásztor tagját Igeolvasásra és imádságra. Az eljáró bírósági tanács elnöke bemutatja az eljáró bírósági tanács tagjait, megnevezi a tárgyalásra kerülő ügyet, az egyházi ügyészt, a panaszlottat és képviselőjét. Megállapítja, hogy a felek, a tanúk és a szakértők idézése szabályszerűen megtörtént és a tárgyalás megtartásának nincs akadálya. Ha a megjelentek számbavétele és az

idézések szabályszerűségének vizsgálata után, az idézés szabályszerűtlenségét állapítja meg, a tárgyalást elhalasztja és a tárgyalás határnapját nyomban újra kitűzi, arra a feleket idézi.

100. § (1) A tárgyaláson az eljáró bírósági tanács elnöke által kijelölt előadó bíró ismerteti a tárgyalásig, illetve valamennyi tárgyaláson az előző tárgyalás óta keletkezett iratokat.

(2) A bíróság lefolytatja a bizonyítást, ennek keretében szükség szerint az idézett tanúhoz és szakértőhöz az eljáró bírósági tanács tagjai, a felek és képviselőik kérdéseket tehetnek fel, és a bíróság a felmerült ellentmondásokra szembesítést rendelhet el.

101. § [*A bizonyítási teher*]

(1) A panaszlott nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására.

(2) A panaszra indult eljárás esetén a felrótt magatartást a panaszosnak a panaszában kell valószínűsítene.

(3) A felrótt magatartást az egyházi ügyésznek kell bizonyítania. Kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a panaszlott terhére.

102. § (1) A tanút kihallgatása előtt az igazmondásra és a tanúvallomás megtagadásának jogára figyelmeztetni kell.

(2) Az eljárás során nem hallgatható ki tanúként, akitől testi vagy szellemi fogyatékosága miatt vallomás nyilvánvalóan nem várható.

(3) A vallomástételt megtagadhatja:

a) az eljárás alá vont panaszlott hozzátartozója,

b) aki magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény vagy egyházfegyelmi vétség elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben,

c) aki hivatásánál fogva titoktartásra köteles, kivéve, ha ez alól felmentették.

103. § (1) Az eljáró bírósági tanács a tényállást a felek előadása és a beszerzett bizonyítékok értékelése alapján állapítja meg.

(2) Az eljáró bírósági tanács a tanfegyelmi kérdések ügyében a Zsinat előzetes állásfoglalását kérheti.

104. § (1) A tárgyalásról jegyzőkönyvezés céljából hangfelvétel készül, amelyet az eljárás jogerős lezárását követő két évig meg kell őrizni.

(2) A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az egyházi bírósági ügyintéző vezet. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a jelenlevők megnevezését és a tárgyalás során tett nyilatkozatokat. A nyilatkozatot a nyilatkozattevő kérelmére, vagy ha egyébként indokolt, szó szerint kell rögzíteni. A jegyzőkönyvet az eljáró bírósági tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá.

28. Az eljárás megszüntetése

105. § Az eljárást meg kell szüntetni

a) a panaszlott halála esetén,

b) a panaszlott cselekvőképességének teljesen korlátozottá válása esetén,

c) békítő eljárás során megkötött egyezség esetén.

106. § (1) Az egyházfegyelmi eljárás megszüntethető, ha a panaszlott a bírósági eljárás során a nem lelkész tisztségviselő a tisztségéről, a lelkipásztor a szolgálati viszonyáról, vagy tisztségéről lemond.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően az eljáró bírósági tanács az ügy súlya vagy egyéb ok miatt az eljárást folytathatja.

107. § (1) Az egyházfegyelmi eljárás megszüntethető akkor is, ha a panaszos a panaszát visszavonta. A panaszos a panaszát az ügydöntő határozat meghozataláig írásban visszavonhatja. A visszavont panaszt a panaszos újból nem terjesztheti elő.

(2) A panasz visszavonása esetén az illetékes bíróság elnöksége a panasz visszavonásától számított tizenöt napon belül az ügyész indítványára, indokolt határozattal dönthet arról, hogy az eljárást hivatalból folytatni kell, ha az egyházi rend védelme érdekében azt szükségesnek tartja. Az elnökség határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs.

108. § Az eljárást megszüntető határozattal szemben fellebbezésnek nincs helye, ebben az esetben az eljárási költségeket az elsőfokú bíróságot fenntartó egyházkormányzati szerv viseli.

29. A bírósági határozatok

109. § Az eljáró bírósági tanács

- a) az ügy érdemében,
- b) az eljárás folyamán felmerülő egyéb kérdésekben határozattal dönt.

110. § (1) A határozat részei: bevezető rész, rendelkező rész, indokolás, jogorvoslati rész, záró rész. A határozat indokolásában

- a) az eljáró bírósági tanács által megállapított tényeket,
- b) a feleknek eljárás tárgyára vonatkozó kérelmét, nyilatkozatainak rövid ismertetését,
- c) az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá
- d) a jogi indokolást tartalmazza.

(2) A jogi indoklás tartalmazza:

- a) a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését,
- b) a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat és az eljáró bírósági tanács által a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket,
- c) a tények megállapításának egyéb körülményeit,
- d) azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte, az arra irányuló indítványt elutasította.

(3) Nem tartalmaz indokolást a békítő eljárásban megkötött egyezség létrejöttét megállapító határozat és a 36. § (2) bekezdése szerinti határozat.

111. § (1) Az eljáró bírósági tanács a határozatát

a) az utolsó tárgyalás után közvetlenül, zárt ülésen hozza meg, és ugyanazon ülés végén szóban hirdeti ki, amelyhez rövid szóbeli indokolást fűz. A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a határozat kihirdetésénél jelen levőket.

b) a kihirdetést követő tizenöt napon belül a 10. § előírásai szerint írásba foglalja és teljes terjedelmében kézbesíti a feleknek. A határozat 110. § (1) bekezdése szerinti részei külön iratba foglalásának, eltérő időben való kézbesítésének nincs helye.

(2) Az eljáró bírósági tanács a határozata meghozatalával egyidejűleg kijelöli a határozat 113. § szerinti hitelesítőjét.

112. § (1) A bíróság köteles az eljárást a legrövidebb határidőben lefolytatni azzal, hogy az elsőfokú határozatot az eljárást megindító irat beérkezésétől számított legkésőbb egy éven belül meg kell hozni.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt határidő elmulasztása esetén – a Zsinati Bíróság kivételével - a bíróság elnöksége az eljáró tanács kijelölését visszavonja és másik tanácsot jelöl ki. Ha nincs másik tanács, amely az ügyben el tud járni, a bíróság elnöksége nyolc napon belül értesíti a felettes egyházkormányzati szerv bíróságának elnökségét, amely gondoskodik másik, azonos egyházkormányzati szintű egyházi bíróság kijelöléséről. Az így kijelölt egyházi bíróság a kijelölését követő hatvan napon belül – ha további bizonyítás szükséges, annak lefolytatása után – köteles meghozni az ügydöntő határozatot. Ebben az esetben a korábban eljáró tanács tagjait az eljárás addigi szakasza utáni díjazás, költségtérítés nem illeti meg, hanem – ha a törvény másként nem rendelkezik – az is az újonnan kijelölt tanács elnökét és tagjait illeti.

113. § A bírósági határozatokat az eljáró bírósági tanács elnöke és egy, hitelesítőnek választott tanácsstag írja alá.

114. § (1) Az egyházi bírósági határozat kérelemre vagy hivatalból kijavítható név, szám, számítási hiba vagy más hasonló elírás miatt.

(2) A határozat kiegészítésének kizárólag az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben előterjesztett kérelemre van helye.

XX. Fejezet **A másodfokú eljárás**

30. Általános szabályok

115. § E fejezet eltérő rendelkezése hiányában a másodfokú eljárásban az elsőfokú eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

31. Fellebbezés

116. § (1) Fellebbezésnek van helye

- a) az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata ellen,
- b) az elsőfokú bíróság egyéb határozata ellen, ha e törvény kifejezetten megengedi.

(2) Az olyan bírósági hatáskörben meghozott határozat vagy intézkedés ellen, amely külön fellebbezéssel nem támadható meg, az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésben lehet jogorvoslatot kérni.

117. § A fellebbezésnek a határozat végrehajtására – ha e törvény kivételt nem tesz – halasztó hatálya van.

118. § Egyházfegyelmi ügyben fellebbezésre jogosult

- a) a panaszos
- b) a panaszlott,
- c) az egyházi ügyész,
- d) hivatalból indult eljárásban az eljárást indító elnökség.

119. § (1) A fellebbezést a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál kell benyújtani.

(2) Ha a fellebbezés elkésett, vagy nem a jogosulttól származik, vagy olyan határozat ellen irányul, amely ellen a fellebbező nem fellebbezhet, a fellebbezést az első fokon eljáró bírósági tanács elutasítja. Az eljáró bírósági tanács a határozatot tárgyaláson kívül is meghozhatja.

(3) A fellebbezési határidőt mulasztó fél a fellebbezési határidő lejártát követő nyolc napon belül előterjesztett igazolási kérelemmel mentheti ki késedelmét. Az igazolási kérelemben a mulasztás okát elő kell adni, a mulasztás vétlenségét valószínűsíteni kell, és egyidejűleg a fellebbezést is elő kell terjeszteni. Az igazolás elfogadásáról az elsőfokon eljáró bírósági tanács dönt. Határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

120. § A fellebbezést és a fellebbezett ügy iratait az elsőfokú bíróság – a 119. § (2) bekezdés kivételével – a fellebbezési határidő lejártától számított nyolc napon belül köteles a másodfokú bíróság elnökségéhez felterjeszteni.

121. § (1) A másodfokon eljáró bírósági tanács kijelölésére a 84. § (6)–(7) bekezdései rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A fellebbezési eljárás során az elsőfokú eljárás szabályai megfelelően irányadók.

32. A fellebbezés elbírálása

122. § (1) Az eljáró bírósági tanács a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha

- a) a panaszlott vagy az egyházi ügyész tárgyalás tartását kéri,
- b) a bíróság azt indokoltnak tartja.

(2) A fellebbező fél a tárgyalás tartására irányuló kérelmet a fellebbezésében terjesztheti elő. A fellebbezővel ellenérdekelt fél a fellebbezés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti; erre a fellebbezés kézbesítésekor figyelmeztetni kell.

(3) A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha

- a) a 84. § (5) bekezdése szerinti fellebbezést terjesztettek elő,
- b) az elsőfokú bíróság határozatát a 126. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni,

kivéve,

c) a fellebbezés csak a perköltséggel, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos,

- d) a fellebbezés csak a határozat indokolása ellen irányul.

123. § (1) Ha az eljáró bírósági tanács tárgyalást tart, az első tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a tárgyalás az iratoknak vagy az ellenérdekű fél tárgyalás tartását kérő nyilatkozatának a másodfokú bírósághoz történő beérkezését követő hatvan napon belül megtartható legyen. A tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a fellebbezésnek az ellenérdekű fél részére történő kézbesítése a tárgyalás napját legalább tizenöt nappal megelőzze.

(2) Ha tárgyalás tartását kérő fél a tárgyaláson nem jelenik meg és a fellebbezést a mulasztó fél terjesztette elő, a fellebbezését el kell utasítani. A tárgyalás tartását kérő panaszlott a tárgyalás napját követő nyolc napon belül előterjesztett, indokolással ellátott igazolási kérelemmel mentheti ki késedelmét. Az igazolási kérelemben a mulasztás okát elő kell adni. A mulasztás véltenségét a kérelemben valószínűsíteni kell. Az igazolás elfogadásáról a másodfokon eljáró bíróság dönt. Határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(3) A fellebbezési tárgyaláson az eljáró bírósági tanács elnöke által kijelölt előadó bíró ismerteti az ügyet. Ezt követően az egyházi ügyész és a panaszlott teszi meg észrevételeit.

124. § (1) A fellebbező fél a fellebbezését a másodfokú határozat meghozatala előtt vagy – tárgyalás tartása esetén – a másodfokú tárgyalás berekesztéséig írásban, vagy a tárgyaláson szóban visszavonhatja. A visszavont fellebbezést újból előterjeszteni nem lehet.

(2) A fellebbezés visszavonása esetén a másodfokon eljáró bírósági tanács elnöke az iratokat visszaküldi az elsőfokú bíróságnak. Ha az a fellebbezési eljárással kapcsolatban szükséges, a másodfokon eljáró bírósági tanács elnöke az eljárási költség viseléséről is határoz. E határozat ellen külön fellebbezésnek van helye.

33. A másodfokú eljárás határozatai

125. § A fellebbezési bíróság

- a) az elsőfokú határozatot
 - aa) helybenhagyja,
 - ab) megváltoztatja,
 - ac) hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, vagy
- b) az eljárást megszünteti.

126. § (1) A fellebbezési bíróság az elsőfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot megfelelő iránymutatással új eljárásra utasítja, ha

- a) az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett,
- b) a másodfokú bíróság az ügyet a tényállás tisztázatlansága miatt nem tudja elbírálni és a bizonyítás nagy terjedelmű kiegészítése szükséges.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt eseteket a fellebbezési bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie.

127. § (1) Ha az elsőfokú bíróság határozata érdemben helyes, a másodfokú bíróság azt helybenhagyja, ellenkező esetben megváltoztatja.

(2) Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatja, a fellebbezésben foglaltakon nem terjeszkedhet túl.

128. § (1) A másodfokú határozat tartalmára a 109–111. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

XXI. fejezet

Jogerő, határozatok végrehajtása

34. Jogerő

129. § (1) Az a határozat, amely ellen nincs helye fellebbezésnek, a kihirdetésével emelkedik jogerőre; azok a határidők, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani, a határozatnak a féllel történt közlésétől kezdődnek.

(2) A fellebbezésre jogosult a fellebbezési jogáról a határozat közlését követően lemondhat. A lemondó nyilatkozat nem vonható vissza. Ha valamennyi arra jogosult a fellebbezési jogáról a határozat közlését követően lemond, a határozat a bejelentés napján, egyébként az utolsó bejelentésnek a bírósághoz érkezését követő naptól jogerős.

(3) A fellebbezéssel megtámadható határozat a fellebbezési határidő leteltét követő naptól jogerős, ha az arra jogosultak egyike sem nyújtott be fellebbezést.

(4) A határozat jogerőre emelkedésére a határidőben benyújtott fellebbezésnek halasztó hatálya van. Ha azonban a fellebbezésre jogosult a határozatnak csak valamely része vagy rendelkezése ellen él fellebbezéssel, a határozatnak a fellebbezéssel nem érintett része vagy rendelkezése jogerőre emelkedik. Jogerőre emelkedik a határozatnak az a része is, amely ellen nincs helye fellebbezésnek.

(5) Az elsőfokon eljáró bírósági tanács a jogerőre emelkedett, ügydöntő határozatot a jogerőre emelkedés dátumát tartalmazó záradékkal látja el, a záradékot az eljáró bírósági tanács elnöke írja alá.

35. A jogerős határozatok kézbesítése, nyilvántartásba vétel

130. § A fellebbezési bíróság határozatát az első fokon eljáró bíróság útján kézbesíti azoknak, akiknek e törvény szerint az elsőfokú határozatot kézbesíteni kellett.

131. § Amennyiben főbüntetés, illetve mellékbüntetés kerül kiszabásra, a jogerős határozatot meg kell küldeni

a) a bekebelező egyházmegyének,
b) egyházközségi tisztségviselő esetén a presbitériumnak,
c) kirendelt, kinevezett tisztség és megbízás esetén a kirendelőnek, kinevezőnek, megbízást adónak,

d) az illetékes egyházkerület elnökségének, amely az egyházfegyelmi büntetésekről nyilvántartást vezet,

e) a 72. § (1) bekezdés c)–d), g)–j) pontjában meghatározott főbüntetés és a 72. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott mellékbüntetés esetén a Református Lelkészi Nyugdíjintézetnek, ha a panaszlott lekipásztor.

132. § (1) A feddés kivételével a lekipásztorral szemben alkalmazott valamennyi fő- és mellékbüntetés tényét és mértékét a lekipásztori nyilvántartásba be kell vezetni.

(2) A főbüntetésre vonatkozó adatokat a nyilvántartásból törölni kell:

- a) az írásbeli megrovás esetében a jogerőre emelkedésétől számított egy év elteltével,
 - b) a természetbeni juttatástól való megfosztás esetén a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - c) pénzbüntetés esetében a kifizetésétől számított egy év elteltével,
 - d) önálló lelkipásztori állástól való eltiltás esetén a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - e) választhatóságtól megfosztás esetén a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - f) tisztségtől megfosztás esetén a határozat jogerőre emelkedésétől számított hat év elteltével,
 - g) kényszernyugdíjazás esetén a lelkipásztor 70. életéve betöltésével,
 - h) lelkipásztori szolgálat végzésétől való eltiltás esetén a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - i) palástvesztés esetén, ha mentesítési eljárás indult, az eljárást lezáró határozatban meghatározott időpontban.
- (3) A mellékbüntetésre vonatkozó adatokat a nyilvántartásból törölni kell:
- a) a kiemelt egyházközségben való állásra való választhatóság kizárása a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - b) választhatóságtól megfosztás esetén a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - c) többes lelkipásztori szolgálati viszony engedélyének visszavonása a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével,
 - d) egyházi javadalomból való levonás, természetbeni juttatástól való megfosztás a jogerős határozatban kiszabott idő elteltével.

36. A határozatok végrehajtása, a végrehajtás felfüggesztése

133. § (1) Az egyházi bírósági határozat végrehajtásnak van helye – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel –, ha az jogerőre emelkedett.

(2) Nincs helye a jogerős egyházi bírósági határozat végrehajtásának

- a) ha egyházi bíróság a végrehajtást felfüggesztette,
- b) részletekben történő teljesítés engedélyezése esetén.

(3) A természetbeni juttatástól megfosztás, a pénzbüntetés, a választójogtól megfosztás, a választhatóságtól megfosztás és a tisztségtől való megfosztás egyházfegyelmi büntetés végrehajtása két évig terjedő próbaidőre felfüggeszhető, ha az elkövető személyi körülményeire tekintettel alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Ha a felfüggesztés ideje alatt elkövetett egyházfegyelmi vétség miatt jogerősen újabb egyházfegyelmi büntetést szabnak ki, a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, és ezt a határozatban ki kell mondani.

134. § (1) A szóbeli feddést az eljáró bírósági tanács a kihirdetéskor azonnal foganatosítja.

(2) A természetbeni juttatástól való megfosztás végrehajtása céljából a jogerős ítéletet hozó eljáró bírósági tanács a jogerős ítéletet megküldésével megkeresi az elmarasztalt személy természetbeni juttatását adó egyházi szervet a természetbeni juttatástól megfosztás foganatosítása iránt.

(3) A pénzbüntetés végrehajtása céljából a jogerős ítéletet hozó eljáró bírósági tanács a jogerős ítéletet megküldésével megkeresi az elmarasztalt személy rendszeres jövedelmének egyházi kifizetőjét a pénzbüntetés levonás útján történő foganatosítása iránt. Egyházi jövedelmet, díjazást élvező személy terhére megállapított költségeket a teljesítési határidő eredménytelen eltelte után a bíróság felhívására a jogerős határozat alapján a folyósított havi illetményéből, annak egyharmad része erejéig le kell vonni, és a bíróság rendelkezése szerint kell átutalni.

(4) A 72. § (1) bekezdés g)–j) pontjaiban meghatározott olyan egyházfegyelmi büntetés kiszabása esetén, amely a szolgálati viszony adott helyen történő megszűnését eredményezi – amennyiben szükséges – a lelkipásztori illetménylakás kiürítése iránt polgári bírósághoz kell fordulni.

135. § Kivételes esetben az elsőfokon eljáró bíróság a fél indokolt kérelmére a határozat jogerőre emelkedése után is engedélyezheti a részletekben történő teljesítést. Az eljáró bírósági tanács a határozatát tárgyaláson kívül hozza meg. A bíróság határozata ellen külön fellebbezésnek nincs helye.

NYOLCADIK RÉSZ RENDKÍVÜLI JOGORVOSLATOK

XXII. Fejezet A perújítás

136. § (1) A jogerős ügydöntő határozat ellen a panaszlott perújítással élhet, ha olyan tényre vagy bizonyítékra, olyan jogerős bírósági vagy más hatósági határozatra hivatkozik, amelyet a bíróság az eljárásban nem bíralt el, feltéve, hogy az – elbírálás esetén – reá nézve kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna.

(2) Perújítási eljárásnak csak akkor van helye, ha a kérelmező a kérelemben említett tény, bizonyítékot vagy határozatot a korábbi eljárás során önhibáján kívül nem érvényesíthette.

(3) A perújítás iránti kérelmet az alapügyben első fokon eljáró bíróság előtt kell előterjeszteni.

137. § A perújítás iránti kérelem előterjesztésének határideje hat hónap; ezt a határidőt a megtámadott határozat jogerőre emelkedésétől, ha pedig a perújítási okról a perújításra jogosult csak később szerzett tudomást, vagy csak később jutott abba a helyzetbe, hogy perújítással élhessen, ettől az időponttól kell számítani. A tudomásszerzés időpontját elegendő valószínűsíteni. A határozat jogerőre emelkedésétől számított két év elteltével perújításnak helye nincs. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

138. § A perújítást elutasító határozat ellen fellebbezésnek van helye.

139. § A perújítási eljárás lefolytatására az elsőfokú eljárási szabályokat megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a végrehajtás felfüggesztésének nincs helye.

XXIII. Fejezet A felülvizsgálat

140. § (1) A bíróság jogerős ügydöntő határozata vagy határozatának meghatározott része ellen felülvizsgálatnak van helye, ha

- a) törvényt sértő büntetést szabtak ki vagy intézkedést alkalmaztak,
- b) a jogerős határozat anyagi jogszabályt sért, vagy
- c) a határozatot az eljárási jogszabályok megsértésével hozták meg, és ezek az ügy eldöntését érdemben befolyásolták.

(2) Felülvizsgálati eljárásnak nincs helye, ha a kérelem benyújtására jogosult a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki.

141. § (1) A felülvizsgálati kérelem benyújtására jogosult a panaszlott és az egyházi ügyész.

(2) A beadványban meg kell jelölni azt a jogszabálysértést, amelyre a kérelmező felülvizsgálati kérelmét alapozza.

142. § A felülvizsgálati kérelmet a jogerős határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet előterjeszteni az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságnál. A bíróság a felülvizsgálati kérelmet az ügy irataival tizenöt napon belül köteles felterjeszteni a Zsinati Bírósághoz.

143. § (1) A Zsinati Bíróság Elnöksége – a zsinati jogtanácsos bevonásával – a kérelmet harminc napon belül megvizsgálja, és a kérelmezőt beadványa kiegészítésre hívja fel, ha a kérelemből nem lehet megállapítani, hogy azt milyen jogszabálysértésre alapozták. A törvényben kizárt, nem jogosulttól származó, ismételt, vagy elkésett indítványt a Zsinati Bíróság Elnöksége elutasítja. Elutasítja a kérelmet akkor is, ha megállapítható, hogy a kérelmező a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki, illetve az e paragrafusban meghatározott hiánypótlási felhívásnak tizenöt napon belül nem tesz eleget.

(2) Ha az (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye, a Zsinati Bíróság Elnöksége kijelöli az eljáró bírósági tanácsot. Az eljáró bírósági tanács kijelölésével egyidőben – a Zsinati Hivatal munkatársai közül – kijelöli a tanács adminisztratív munkáját segítő egyházi bírósági ügyintézőt. Ha a felülvizsgálati kérelmet nem az ügyész terjesztette elő, azt a Zsinati Bíróság Elnöksége az ügyész részére az ügy irataival együtt nyilatkozattétel végett megküldi a bíróság kijelölésével egyidejűleg.

(3) A zsinati ügyész köteles észrevételeit a felhívástól számított harminc napon belül, de legkésőbb a tárgyaláson előterjeszteni.

144. § A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Zsinati Bíróság a jogerős határozat meghozataláig keletkezett iratok és bizonyítékok alapján hozza meg döntését. A Zsinati Bíróság a döntését tárgyaláson kívül hozza meg, tárgyalást akkor tart, ha a kérelem elbírálása szempontjából indokoltnak tartja.

145. § (1) Ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Zsinati Bíróság eljáró tanácsa a felülvizsgálati kérelmet elutasítja, és a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

(2) Ha a határozat anyagi jogszabályt, vagy – az (1) bekezdés szerinti eljárási szabálysértés kivételével – eljárási jogszabályt sért, és a döntéshez szükséges tények megállapíthatóak, a Zsinati Bíróság eljáró tanácsa a jogszabálysértő határozat helyett a jogszabályoknak megfelelő határozatot hoz.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti feltételek nem állnak fenn, a Zsinati Bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítás lefolytatása céljából a megtámadott határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és az ügyben eljáró és jogellenes döntést meghozó első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

(4) Ha a Zsinati Bíróság a jogszabálysértő határozatot hatályon kívül helyezi, az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat adhat.

146. § Felülvizsgálati eljárásban meghozott határozat ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

KILENCEDIK RÉSZ

MENTESÜLÉS A PALÁSTVESZTÉS HÁTRÁNYOS KÖVETKEZMÉNYEI ALÓL

147. § (1) A palástvesztésre ítélt lelkipásztort a határozat jogerőre emelkedését követő hat év elteltével – kérelmére – a Zsinati Bíróság eljáró tanácsa az Egységes Zsinati Lelkészképzési Bizottság állásfoglalásának beszerzése után mentesítheti a büntetés hátrányos következményei alól, ha az Egyházban végzett tevékenysége és példamutató magatartása alapján arra érdemes.

(2) A hátrányos következmények alóli mentesítés nem jelenti egyben az egyházfegyelmi eljárást megelőző állapot visszaállítását, különös tekintettel a szolgálati helyre és beosztásra.

148. § A palástvesztésre ítélt lelkipásztor hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesítése tényéről szóló határozat jogerőssé válásakor a lelkész diplomával rendelkező egyháztag lelkészi jogviszonya helyreáll, ezt követően kérheti lelkészi képesítésének visszaállítását.

III. KÖNYV **EGYHÁZIGAZGATÁSI RENDTARTÁS**

TIZEDIK RÉSZ **ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK**

149. § Igazgatási ügyekre a II. könyvben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy az eljárás során – amennyiben az ügy jellege lehetővé teszi – az egyezségkötést elő kell segíteni.

XXIV. Fejezet **Elévülés**

150. § A bíróság igazgatási hatáskörébe tartozó igények az esedékességtől számított öt év alatt évülnek el. Igazgatási ügyben az elévülés szünetelésének, megszakadásának helye nincs.

XXV. Fejezet **Az egyházigazgatási joghatóság, hatáskör, illetékesség**

37. Egyházigazgatási ügy

151. § (1) Egyházigazgatási ügy

- a)* az egyházi tisztségviselők jogviszonyával, szolgálati viszonyával kapcsolatban felmerülő jogvita,
- b)* az egyházi tisztségviselők és az egyházi jogi személyek között felmerülő vita,
- c)* az egyházi jogi személyek között felmerülő vita,
- d)* a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény 71. § (3)–(4) bekezdésében foglalt ügy.

(2) Az (1) bekezdés szerinti igazgatási ügyek az illetékes egyházi bíróság hatáskörébe tartoznak.

38. Az egyházi bíróságok hatásköre

152. § Az egyházmegyei bíróság első fokon határoz

- a)* az egyházmegyében bekebelezett lelkipásztorok szolgálati viszonyával kapcsolatban felmerült jogviták ügyében,
- b)* az egyházközségi nem lelkész tisztségviselők jogviszonyával kapcsolatban felmerülő jogviták ügyében,
- c)* az esperes, az egyházmegyei főgondnok és az egyházmegyei főjegyzők kivételével az egyházmegyei tisztségviselők jogviszonyával kapcsolatban felmerülő jogviták ügyében,
- d)* az esperes és az egyházmegyei főgondnok kivételével az egyházmegyei tisztségviselő és a kebelbeli egyházközség közötti jogvitában,
- e)* a kebelbeli egyházközségek egymás közötti jogvitájában,
- f)* a kebelbeli egyházközség és intézménye közötti jogvitában,
- g)* az egyházmegye és a kebelbeli egyházközség közötti jogvitában

- h)* az egyházmegye és intézménye közötti jogvitában, valamint
- i)* a jelen törvényben meghatározott egyéb esetekben.

153. § Az egyházmegyei bíróság tárgyalásáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek részletes szabályait a 104. § tartalmazza.

154. § (1) Az egyházkerületi bíróság első fokon határoz:

- a)* az esperes, az egyházmegyei főgondnok és az egyházmegyei főjegyzők szolgálati viszonyával, jogviszonyával kapcsolatban felmerülő jogvitában,
- b)* a püspök, az egyházkerületi főgondnok és az egyházkerületi főjegyzők kivételével az egyházkerületi tisztségviselők szolgálati viszonyával, jogviszonyával kapcsolatban felmerülő jogvitában,
- c)* a püspök, az egyházkerületi főgondnok és az egyházkerületi főjegyzők kivételével az egyházkerületi tisztségviselő és a kebelbeli egyházmegye közötti jogvitában,
- d)* a kebelbeli egyházmegyék egymás közötti jogvitájában,
- e)* az egyházkerület és a kebelbeli egyházközség közötti jogvitában,
- f)* az egyházkerület és a kebelbeli egyházmegye közötti jogvitában, valamint
- g)* az egyházkerület és intézménye közötti jogvitában.

(2) Az egyházkerületi bíróság másodfokon határoz az egyházmegyei bíróságtól fellebbezés folytán felterjesztett igazgatási ügyekben.

155. § (1) A Zsinati Bíróság első fokon határoz:

- a)* a püspök, az egyházkerületi főgondnok és az egyházkerületi főjegyzők szolgálati viszonyával, jogviszonyával kapcsolatban felmerülő jogvitában,
- b)* a zsinati tanácsos, a zsinati jogtanácsos, a zsinati bírák, a zsinati ügyész, a közegyházi fenntartású intézmények vezetőinek, továbbá a közegyházi szolgálatok, illetve az Országos Református Gyűjteményi Tanács lelkipásztori szolgálati viszonyban álló vezetőinek szolgálati viszonyával, jogviszonyával kapcsolatban felmerülő jogvitában,
- c)* az *a)*–*b)* pontokban meghatározott tisztségviselő és a közegyházi jogi személy közötti jogvitában,
- d)* a Zsinati Tanács nyugdíj ügyekben hozott határozatai ellen benyújtott panaszok ügyében.

(2) A Zsinati Bíróság másodfokon határoz az egyházkerületi bíróságtól, mint első fokon eljáró bíróságtól fellebbezés folytán felterjesztett igazgatási ügyekben.

(3) A Zsinati Bíróság első fokon hozott határozatai ellen fellebbezésnek van helye a Zsinati Bíróság másodfokú tanácsához.

156. § A Zsinati Bíróság rendkívüli jogorvoslatként a XXIX. Fejezetében foglalt rendelkezések alapján elbírálja a felülvizsgálati kérelmeket.

TIZENEGYEDIK RÉSZ AZ EGYHÁZIGAZGATÁSI ELJÁRÁS

XXVI. Fejezet Általános szabályok

157. § (1) Jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában, az egyházi bíróság az ügy beérkezését követő harminc napon belül köteles a 39. alcím szerinti előkészítő eljárást lefolytatni, és az elsőfokú ügydöntő határozatot négy hónapon belül meghozni.

(2) A bírák kizárása ügyében a 10. alcím rendelkezéseit kell alkalmazni.

158. § (1) Az eljáró bírósági tanács az ügyet tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha

- a)* bármelyik fél tárgyalás tartását kéri,
- b)* a bíróság azt indokoltnak tartja.

(2) A kérelmező a tárgyalás tartása iránti kérelmét az eljárást megindító beadványában terjesztheti elő. Az ellenérdekű fél a kérelem kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti; erre a kérelem kézbesítésekor figyelmeztetni kell.

159. § A felek az eljárás bármely szakában egyezséget köthetnek.

XXVII. Fejezet **Elsőfokú eljárás**

39. Az előkészítő eljárás

160. § Az egyházi bíróság előtti eljárás hivatalból vagy kérelemre indulhat. A kérelemben a kérelmező elektronikus kapcsolattartási címét fel kell tüntetni.

161. § (1) A bíróság elnöksége a jogtanácsos bevonásával a kérelmet megvizsgálja és harminc napon belül a (2)–(6) bekezdés szerinti intézkedéseket tesz.

(2) A bíróság elnöksége a kérelmezőt nyolc napos határidővel hiánypótlás hívja fel, amennyiben a kérelem hiányos.

(3) A bíróság elnöksége a kérelmet indokolt határozattal elutasítja, ha

- a) a kérelem elkésett;
- b) a kérelem nem jogosulttól származik;
- c) a kérelmező nem tesz eleget a hiánypótlási felhívásnak;
- d) az eljárás nem tartozik bírói útra, vagy
- e) az ügy nem egyházigazgatási ügy.

(4) A kérelmet elutasító határozat ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a bíróság elnökségéhez benyújtott, de a másodfokú bírósághoz címzett fellebbezésnek van helye. A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el.

(5) Ha nincs helye a (3) bekezdés szerinti intézkedésnek, vagy a másodfokú bíróság a (4) bekezdés szerinti fellebbezésnek helyt ad, a bíróság elnöksége kijelöli az eljáró bírósági tanácsot és az egyházi bírósági ügyintézőt. A kijelölésről szóló határozatot nem kell indokolni, azzal szemben jogorvoslatnak helye nincs.

162. § (1) Az eljáró bírósági tanács elnöke az eljáró bírósági tanács kijelölését követő nyolc napon belül

- a) felhívja a feleket, hogy kérik-e tárgyalás tartását,
- b) az ügyiratok megküldésével felhívja a kérelmezettet, hogy harminc napon belül tegye meg a kérelemmel kapcsolatos nyilatkozatát.

(2) Az eljáró bírósági tanács elnöke a kérelmezett nyilatkozatát külön felhívás nélkül megküldi a kérelmezőnek, aki a nyilatkozatra harminc napon belül írásban, vagy ha tárgyalást kell tartani, legkésőbb a tárgyaláson észrevételt tehet.

40. A tárgyalás

163. § (1) Amennyiben bármelyik fél tárgyalás tartását kérte, az eljáró bírósági tanács az ügyet tárgyaláson bírálja el.

(2) A kérelmezett nyilatkozatának beérkezését követő nyolc napon belül az eljáró bírósági tanács elnöke a tanács tagjaival történt egyeztetést követően legkésőbb a kérelmezett nyilatkozatának beérkezését követő hatvan napon belüli időpontra – a (3) bekezdés alkalmazásával – kitűzi az első tárgyalást.

(3) A tárgyalási napot úgy kell kitűzni, hogy az idézés kézbesítése és a tárgyalás között legalább tizenöt nap legyen.

(4) A kérelmezett és a kérelmező indokolt kérelemben kérheti a tárgyalás elhalasztását, ebben az esetben az első tárgyalás a (2) bekezdés szerinti határidőn túlra is tűzhető. A szabályosan előterjesztett kérelem alapján az első tárgyalást egy alkalommal el kell halasztani.

(5) A tárgyalásra a feleket és képviselőiket idézni kell. A felek és képviselők távolmaradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

(6) A tanú és a szakértő indítványra idézhető.

(7) Az idézettet az eljáró bírósági tanács a jogairól és kötelességeiről az idézésben tájékoztatja és külön is felhívja a figyelmüket a szolgálati titoktartás kötelezettségére és annak jogkövetkezményeire.

164. § A felek meghatalmazott képviselőjeként kizárólag református egyházjogban jártas

a) ügyvéd, vagy

b) jogász végzettséggel rendelkező református egyháztag

járhat el.

165. § A tárgyalás nem nyilvános.

166. § (1) A bírósági eljárás során a feleket megilleti a nyilatkozattétel joga.

(2) A tárgyaláson az eljáró bírósági tanács elnöke felügyel a rend fenntartására és arra, hogy a felek jogukat a törvény szerint gyakorolják. Azt, aki a rendet zavarja, rendreutasítja. Ismételt vagy súlyosabb rendzavarás esetén az illetőt a teremből kiutasítja, a tárgyalást távollétében folytatja.

(3) Súlyosabb rendzavarás esetén az elnök az egyházi törvények hatálya alá tartozó személy ellen, az illetékes egyházi bíróság elnökségénél jelzéssel él egyházfegyelmi eljárás megindítása céljából.

167. § Az eljáró bírósági tanács elnöke a tárgyalást megnyitja, majd a tanács lelkipásztor tagja a tárgyalást Igeolvasással és imádsággal elkezdi. Az eljáró bírósági tanács elnöke bemutatja az eljáró bírósági tanács tagjait, megnevezi a tárgyalásra kerülő ügyet, a feleket és képviselőiket. Megállapítja, hogy a felek, a tanúk és a szakértők idézése szabályszerűen megtörtént és a tárgyalás megtartásának nincs akadálya. Ha az idézés nem volt szabályszerű, a tárgyalást elhalasztja és a tárgyalás határnapját nyomban újra kitűzi, arra a feleket idézi.

168. § (1) A tárgyaláson az eljáró bírósági tanács elnöke által kijelölt előadó bíró ismerteti az ügy iratait. Ezt követően a felek előterjesztik nyilatkozataikat és indítványaikat.

(2) Az eljáró bírósági tanács lefolytatja a bizonyítást, és ennek keretében szükség szerint az idézett tanúkhöz és szakértőkhöz az eljáró bírósági tanács tagjai, a felek és képviselőik kérdéseket tehetnek fel, és a bíróság a felmerült ellentmondásokra szembesítést rendelhet el.

(3) A bíróság a tényállást a felek előadása és a beszerzett bizonyítékok értékelése alapján állapítja meg.

169. § A tényállítást az azt előterjesztő fél köteles bizonyítani.

170. § (1) A tanút kihallgatása előtt az igazmondásra, és a tanúvallomás megtagadásának jogára figyelmeztetni kell.

(2) Az eljárás során nem hallgatható ki tanúként, akitől testi vagy szellemi fogyatékosága miatt vallomás nyilvánvalóan nem várható.

(3) A vallomástételt megtagadhatja:

a) az eljárás alá vont kérelmezett hozzátartozója,

b) aki magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény vagy egyházfegyelmi vétség elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben,

c) aki hivatásánál fogva titoktartásra köteles, kivéve, ha ez alól felmentették.

171. § (1) A tárgyalásról jegyzőkönyvezés céljából hangfelvétel készül, amelyet az eljárás jogerős lezárását követő 30 napig meg kell őrizni.

(2) A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az eljáró bírósági ügyintéző vezet. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a jelenlevők megnevezését és a tárgyalás során tett

nyilatkozatokat. A nyilatkozatot a nyilatkozattevő kérelmére, vagy ha egyébként indokolt szó szerint kell rögzíteni.

(3) Ha az eljárás során egyezség jött létre, rögzíteni kell annak tartalmát és a bíróság jóváhagyó határozatát.

(4) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, hogy a határozat kihirdetésénél jelen levőket.

(5) A jegyzőkönyvet az eljáró bírósági tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá.

41. Az eljárás megszüntetése

172. § (1) Az eljárást meg kell szüntetni

a) a természetes személy fél cselekvőképességének teljesen korlátozottá válása esetén,

b) a jogi személy fél jogutód nélküli megszűnése esetén,

c) egyezség esetén,

d) bármely fél tisztségének, vagy lelkipásztori szolgálati viszonyának megszűnése esetén.

(2) Az eljárást megszüntető határozattal szemben fellebbezésnek nincs helye, ebben az esetben az eljárási költségeket az elsőfokú bíróság viseli.

173. § (1) A kérelmező a kérelmét az ügydöntő határozat meghozataláig írásban visszavonhatja. A visszavont kérelmet a kérelmező újból nem terjesztheti elő.

(2) A kérelem visszavonása esetén az eljárást meg kell szüntetni. Az eljárást megszüntető határozatot az elsőfokú bírósági tanács hozza meg és szükség esetén az eljárási költség viseléséről is határoz. A határozat eljárási költség viselésére kötelező rendelkezése ellen külön fellebbezésnek van helye.

42. A bírósági határozatok

174. § A határozatra a 109–111. § és 113–114. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

XXVIII. Fejezet

A fellebbezés

175. § (1) Fellebbezésnek van helye a bíróság elsőfokú eljárást befejező és azon határozata ellen, amelyre nézve ezt a törvény kifejezetten megengedi.

(2) Az olyan bírósági vagy elnökségi hatáskörben meghozott határozat vagy intézkedés ellen, amely külön fellebbezéssel nem támadható meg, az eljárást befejező határozat elleni fellebbezésben lehet jogorvoslatot kérni.

176. § A fellebbezésnek a határozat végrehajtására – ha e törvény kivételt nem tesz – halasztó hatálya van.

177. § Igazgatási ügyben fellebbezésre bármely fél jogosult.

178. § (1) A fellebbezést a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál kell benyújtani. Amennyiben a fellebbezést a másodfokú bírósághoz nyújtották be, a másodfokú bíróság elnöksége a fellebbezés kézhezvételét követő nyolc napon belül felhívja az elsőfokú bíróságot, hogy a határidő lejártát követő nyolc napon belül az ügy iratait küldje meg.

(2) Ha a fellebbezés elkésett, vagy nem a jogosulttól származik, vagy olyan határozat ellen irányul, amely ellen a fellebbező nem fellebbezhet, a fellebbezést az elsőfokon eljáró bírósági tanács elutasítja. Az eljáró bírósági tanács a határozatot tárgyaláson kívül is meghozhatja.

(3) A fellebbezést elutasító (2) bekezdés szerinti határozat ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a másodfokon eljáró bírósági tanács tárgyaláson kívül is elbírállhat.

(4) A fellebbezési határidőt mulasztó fél a határidő lejártát követő nyolc napon belül előterjesztett, indokolással ellátott igazolási kérelemmel mentheti ki késedelmét. Az igazolás elfogadásáról az elsőfokon eljáró bíróság dönt. Határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(5) Az igazolási kérelemben a mulasztás okát elő kell adni, a mulasztás vétlenségét valószínűsíteni kell, és egyidejűleg a fellebbezést is elő kell terjeszteni.

179. § (1) A fellebbezett ügy iratait a fellebbezési határidő lejártától számított nyolc napon belül az elsőfokú bírósági tanács elnöke köteles a másodfokú bíróság elnökségéhez felterjeszteni.

(2) A fellebbezési eljárás során az elsőfokú igazgatási eljárás szabályai e Fejezetben foglalt eltérésekkel megfelelően irányadók.

180. § (1) Az eljáró bírósági tanács a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha

- a) bármelyik fél tárgyalás tartását kéri,
- b) a bíróság azt indokoltnak tartja.

(2) A fellebbező fél a tárgyalás tartására irányuló kérelmet a fellebbezésében terjesztheti elő. A fellebbezővel ellenérdekelt fél a fellebbezés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti; erre a fellebbezés kézbesítésekor figyelmeztetni kell.

(3) A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha

- a) a 161. § (4) bekezdése szerinti fellebbezést terjesztettek elő,
- b) az elsőfokú bíróság határozatát a 185. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül

helyezni,

- c) a fellebbezés csak a perköltséggel kapcsolatos,
- d) a fellebbezés csak a határozat indokolása ellen irányul.

181. § (1) Ha az eljáró bírósági tanács tárgyalást tart, az első tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a tárgyalás az iratoknak vagy az ellenérdekű fél tárgyalás tartását kérő nyilatkozatának a másodfokú bírósághoz történő beérkezését követő hatvan napon belül megtartható legyen. A tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy a fellebbezésnek az ellenérdekű fél részére történő kézbesítése a tárgyalás napját legalább tizenöt nappal megelőzze.

(2) Ha tárgyalás tartását kérő fél a tárgyaláson nem jelenik meg és a fellebbezést a mulasztó fél terjesztette elő, a fellebbezését el kell utasítani.

(3) A fellebbezési tárgyaláson az eljáró bírósági tanács elnöke által kijelölt előadó bíró ismerteti az ügyet. Ezt követően a felek megteszik észrevételeiket.

182. § (1) A fellebbező fél a fellebbezését a másodfokú határozat meghozatala előtt vagy – tárgyalás tartása esetén – a másodfokú tárgyalás berekesztéséig írásban, vagy a tárgyaláson szóban visszavonhatja. A visszavont fellebbezést újból előterjeszteni nem lehet.

(2) A fellebbezés visszavonása esetén a másodfokon eljáró bírósági tanács elnöke az iratokat visszaküldi az elsőfokú bíróságnak. Ha az a fellebbezési eljárással kapcsolatban szükséges, a másodfokon eljáró bírósági tanács elnöke az eljárási költség viseléséről is határoz. E határozat ellen külön fellebbezésnek van helye.

183. § A fellebbezési bíróság

- a) az elsőfokú határozatot
 - aa) helyben hagyja,
 - ab) megváltoztatja,
 - ac) hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja vagy
- b) az eljárást megszünteti.

184. § (1) A fellebbezési bíróság az elsőfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot megfelelő iránymutatással az eljárás megismétlésére utasítja,

- a) ha az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett,

b) a másodfokú bíróság az ügyet a tényállás tisztázatlansága miatt nem tudja elbírálni és a bizonyítás nagy terjedelmű kiegészítése szükséges.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt eseteket a fellebbezési bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie.

185. § (1) Ha az elsőfokú bíróság határozata érdemben helyes, a másodfokú bíróság azt helybenhagyja, ellenkező esetben megváltoztatja.

(2) Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatát megváltoztatja, a fellebbezésben foglaltakon nem terjeszkedhet túl.

(3) Ha a felek a másodfokú eljárás során egyezséget kötöttek, az elsőfokú bíróság határozatát meg kell változtatni. A másodfokú határozatban rögzíteni kell az egyezés tartalmát és a bíróság jóváhagyását.

186. § A fellebbezési bíróság határozatát az elsőfokú bíróság útján kézbesíti.

XXIX. Fejezet **Rendkívüli jogorvoslatok**

43. A felülvizsgálat

187. § (1) A bíróság jogerős ügydöntő határozata vagy határozatának meghatározott része ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a

a) jogerős határozat anyagi jogszabályt sért,

b) jogerős határozatot az eljárási jogszabályok megsértésével hozták meg, és ezek az ügy eldöntését érdemben befolyásolták.

(2) Felülvizsgálati eljárásnak nincs helye, ha a kérelem benyújtására jogosult a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki.

188. § (1) A felülvizsgálati kérelem benyújtására jogosultak igazgatási ügyben a felek.

(2) A beadványban meg kell jelölni azt a jogszabálysértést, amelyre a kérelmező felülvizsgálati kérelmét alapozza.

189. § A felülvizsgálati kérelmet a jogerős határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet előterjeszteni az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságnál. Az elsőfokú bírósági tanács elnöke a felülvizsgálati kérelmet az ügy irataival tizenöt napon belül köteles felterjeszteni a Zsinati Bírósághoz.

190. § (1) A Zsinati Bíróság Elnöksége – a zsinati jogtanácsos bevonásával – harminc napon belül a kérelmet megvizsgálja, és a kérelmezőt beadványa kiegészítésre hívja fel, ha a kérelemből nem lehet megállapítani, hogy azt milyen jogszabálysértésre alapozták. A törvényben kizárt, nem jogosulttól származó, ismételt vagy elkésett indítványt a Zsinati Bíróság Elnöksége elutasítja. Elutasítja a kérelmet akkor is, ha megállapítható, hogy a kérelmező a rendes jogorvoslati lehetőségeket nem merítette ki, illetve az e paragrafusban meghatározott felhívásnak tizenöt napon belül nem tesz eleget.

(2) Ha az (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye, a Zsinati Bíróság Elnöksége kijelöli az eljáró bírósági tanácsot. Az eljáró bírósági tanács kijelölésével egyidőben – a Zsinati Hivatal munkatársai közül – kijelöli a tanács adminisztratív munkáját segítő egyházi bírósági ügyintézőt.

191. § A felülvizsgálati kérelemnek a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, de kérelemre az eljáró bírósági tanács a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

192. § A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Zsinati Bíróság a jogerős határozat meghozataláig keletkezett iratok és bizonyítékok alapján hozza meg döntését. A Zsinati Bíróság a döntését tárgyaláson kívül hozza meg, tárgyalást akkor tart, ha a kérelem elbírálása szempontjából indokoltnak tartja.

193. § (1) Ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Zsinati Bíróság eljáró tanácsa a felülvizsgálati kérelmet elutasítja, és a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

(2) Ha a határozat anyagi jogszabályt, vagy – az (1) bekezdés szerinti eljárási szabálysértés kivételével – eljárási jogszabályt sért, és a döntéshez szükséges tények megállapíthatóak, a Zsinati Bíróság eljáró tanácsa a jogszabálysértő határozat helyett a jogszabályoknak megfelelő határozatot hoz.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti feltételek nem állnak fenn, a Zsinati Bíróság eljáró tanácsa a tényállás megállapításához szükséges bizonyítás lefolytatása céljából a megtámadott határozatot egészben vagy részben hatályon kívül helyezi, és az ügyben eljárt és jogellenes döntést meghozó első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

(4) Ha a Zsinati Bíróság a jogszabálysértő határozatot hatályon kívül helyezi, az új eljárás lefolytatására vonatkozóan kötelező utasításokat adhat.

194. § Felülvizsgálati eljárásban meghozott határozat ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

44. Perújítás

195. § Igazgatási ügyben nincs helye perújításnak.

XXX. Fejezet

Egyházigazgatási határozatok végrehajtása

196. § A határozat végrehajtásának elmulasztása fegyelmi vétség.

IV. KÖNYV

SORON KÍVÜLI ELJÁRÁS VÁLASZTÁSI ÜGYBEN

197. § (1) A választási bizottság jelöléssel vagy választással kapcsolatos határozata ellen benyújtott panasz esetén az illetékes bíróság elnöksége – e törvény 36. §-ának figyelembevételével – az előkészítő eljárásra vonatkozó eljárási cselekmények mellőzésével három napon belül kijelöli az eljáró bírósági tanács tagjait.

(2) A bíróság elnöksége a kijelölestről szóló határozatot megküldi az eljáró bírósági tanács tagjainak, valamint az illetékes jogtanácsosnak azzal a felhívással, hogy három napon belül tegye meg írásbeli indítványát.

(3) A bíróság elnöksége a kijelölestről értesíti a panaszost azzal a felhívással, hogy amennyiben tárgyalás tartását kéri, vagy bizonyítási indítványa van, azt a felhívás kézhezvételétől számított három napon belül jelentse be, ellenkező esetben az eljáró bírósági tanács a rendelkezésre álló iratok alapján, tárgyalás mellőzésével határoz. A bíróság elnöksége a panaszos kérelmét, bizonyítási indítványát a panaszlott részére megküldi és felhívja bizonyítási indítványának benyújtására.

198. § (1) Az eljáró bírósági tanács tárgyalás tartása esetén öt napos tárgyalási időközzel idézi a panaszost, a panaszlottat és a jogtanácsost, azzal a figyelmeztetéssel, hogy távolmaradásuk a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

(2) Az eljáró bírósági tanácsnak soron kívül, de legkésőbb a panasz beérkezésétől számított legkésőbb nyolc napon belül ügydöntő határozatot kell hoznia. Választási ügyben az 57. § (5) bekezdés alkalmazásának helye nincs.

(3) Az eljáró bírósági tanács a panaszt elutasítja, ha az nem jogosulttól származik, elkésett, vagy alaptalan. Amennyiben a panasz megalapozott, dönt a választási eljárásnak egészben vagy részben érvénytelenné nyilvánításáról és a választó testületet határidő kitűzésével az érvénytelen részben új eljárásra utasítja.

(4) Az eljáró bírósági tanács a határozatot annak meghozatalával egyidejűleg írásba foglalja, és azt megküldi a bíróság elnökségének, a korábbi határozatot hozó választási bizottságnak, a panaszosnak és a jogtanácsosnak.

(5) A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, az a kihirdetés napjával jogerőre emelkedik.

199. § (1) A jogerős határozattal szemben felülvizsgálatnak van helye. A felülvizsgálati kérelmet a kézbesítéstől számított nyolc napon belül kell benyújtani. A felülvizsgálatról az eljáró bírósági tanács tizenöt napon belül, tárgyalás tartása nélkül dönt.

(2) Választási ügyben perújításnak nincs helye.

V. KÖNYV **ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**

200. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – 2026. április 1-én lép hatályba.

(2) E törvény 22. § (1) és (5) bekezdése, az 5., 6., 8., 9. és 14. cím 2027. január 1-én lép hatályba. A hatályba lépésig a Magyarországi Református Egyház egyházi bíráskodásáról szóló 2000. évi I. törvény 6. §-a, 12. § (4) bekezdése rendelkezéseit kell alkalmazni. 2027. január 1-ig ahol e törvény egyházi ügyésről rendelkezik, alatta az érintett egyházkormányzati szint jogtanácsosát kell érteni.

(3) Hatályát veszti – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a Magyarországi Református Egyház egyházi bíráskodásáról szóló 2000. évi I. törvény.

(4) 2027. január 1-én hatályát veszti a Magyarországi Református Egyház egyházi bíráskodásáról szóló 2000. évi I. törvény.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri
elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkeszi
elnöke

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény módosítása tárgyában [ZS-9/2026.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény 120.§ a) és b) pontja, valamint a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Tanácskozási Szabályzatáról és Ügyrendjéről szóló 1/2022. (VI.22.) Szabályrendeletének 24. § alapján – úgy határoz, hogy

1. a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény módosítását egy olvasatban tárgyalja;
2. a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény módosításáról szóló 2026. évi II. törvényt egy olvasatban megtárgyalta és a melléklet szerint elfogadja;
3. az elfogadott törvény 2026. április 1-jén, az egyházi ügyészekre vonatkozó szabályozás 2027. január 1-jén lép hatályba.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

2026. ÉVI II. TÖRVÉNY
A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ
ALKOTMÁNYTÖRVÉNYE CÍMŰ
2022. ÉVI I. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a XV. zsinati ciklus 2026. március 26. napján megtartott ülésén – a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvénye című 2022. évi I. törvény módosítására a következő törvényt alkotja:

1. § A Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvénye című 2022. évi I. törvény (a továbbiakban: Alkotmánytörvény) 7. § (2) bekezdés c) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[7. § (2) Egyházi törvényben kell meghatározni különösen:]

„c) az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről”

[szóló részletes szabályokat.]

2. § Az Alkotmánytörvény 10. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § Az egyházközi szabályrendelet az egyházmegyei jogtanácsos, az egyházmegyei szabályrendelet az egyházkerületi jogtanácsos – 30 napon belül megadott – ellenjegyzésével válik érvényessé. A szabályrendelet ellenjegyzés céljából az elfogadást követő harminc napon belül kell felterjeszteni. Az ellenjegyzést megadottnak kell tekinteni, ha a szabályrendelet beérkezésétől számított harminc napon belül az egyházkormányzati szerv ellenjegyzési joggal rendelkező jogtanácsosa írásban nem nyilatkozik.”

3. § Az Alkotmánytörvény 12. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Zsinat társadalmi, egyházi jogviszonyokkal kapcsolatos, vagy tanfegyelmi kérdések ügyében állásfoglalást, valamint jogalkotást és jogalkalmazást segítő ajánlást adhat ki.”

4. § (1) Az Alkotmánytörvény 13. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § (4) Munkavégzésre irányuló jogviszonyt írásbeli szerződéssel kell létesíteni. Az alkalmazott jogviszonyára az állami jogszabályokat és az egyházi jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni. Az intézményi alkalmazottak tekintetében a keresztyén erkölcsre és hithűségre vonatkozó követelményeket az intézmény belső szabályaiban, illetve az alkalmazásukra vonatkozó szerződésben kell érvényesíteni.”

(2) Az Alkotmánytörvény 13. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az egyházköztség, az egyházmegye, az egyházkerület és a közegyház tisztségviselőjének vagy alkalmazottjának feladat- és hatáskörét az illetékes egyházkormányzati szerv presbitériuma, közgyűlése, közegyházi tisztségviselő esetén a Zsinat – szükség esetén – szabályrendeletben határozza meg.”

5. § Az Alkotmánytörvény 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. § (1) Az egyháztag nem vehet részt tisztségviselőként, vagy az egyházkormányzati szerv rendelkezésre jogosult testületének tagjaként olyan ügy tárgyalásában, határozathozatalában vagy intézkedésben, amelyben ő – úgyis mint törvényes képviselő, vagy meghatalmazott –, vagy hozzátartozója (a házastárs és annak egyeneságbeli rokona, testvére; az egyeneságbeli rokon és annak házastársa; a testvér és annak házastársa; az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek; az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő) járt vagy jár el, avagy egyéb módon érintett.”

6. § (1) Az Alkotmánytörvény 33. § (2) bekezdés k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[33. § (2) A presbitérium hatáskörébe tartozik:].

„k) illetékességén dönt leányegyházközség létrehozásáról és megszüntetéséről,”

(2) Az Alkotmánytörvény az alábbi 33. § (2) bekezdés l) ponttal egészül ki:

„l) általában eljár a törvényben hatáskörébe utalt minden ügyben.”

7. § Az Alkotmánytörvény az alábbi 48. § (4) bekezdéssel egészül ki:

„48. § (4) A főgondnok, gondnok tisztsége megszűnik a megbíratási idő lejártával, a választói névjegyzékből való törléssel, elhalálozással, lemondással vagy jogerős határozattal történt elmozdítással.”

8. § Az Alkotmánytörvény 49. § (3) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„49. § (3) Lelkészi jogviszonyban álló személy nem lehet presbiter és pópresbiter,”

9. § Az Alkotmánytörvény 69. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„69. § (1) A közgyűlés ülése a felettes egyházkormányzati szerv tisztségviselői és az egyházmegye egyházközségeihez tartozó teljes jogú egyháztagek számára nyilvános; imádkozással, énekléssel és bibliaolvasással kezdődik, majd imádkozással és áldásmondással fejeződik be. Az egyházmegyei elnökség, vagy az egyházmegyei közgyűlés tagjai egyötödének indítványára zárt ülést kell tartani. A zárt ülésen csak az egyházmegyei közgyűlés alkotó tagjai és az egyházmegyei közgyűlés által jóváhagyott személyek vehetnek részt.”

10. § Az Alkotmánytörvény 71. § (3) bekezdés r) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[71. § (3) Az egyházmegyei közgyűlés hatáskörébe tartozik:]

„r) jóváhagyja a leányegyházközség létrehozásáról és megszüntetéséről szóló presbitériumi határozatot,”

11. § Az Alkotmánytörvény 74. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„74. § (4) Az egyházmegyei tanács hatáskörébe tartozik a döntéshozatal az egyházmegyei közgyűlés ülései között – a 71. § (2) bekezdésében meghatározottak kivételével – az egyházmegyei közgyűlés hatáskörébe tartozó, halasztást nem tűrő ügyekben.”

12. § Az Alkotmánytörvény 78. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„78. § Az egyházmegye tisztségviselői: az esperes, az egyházmegyei főgondnok, az egyházmegyei lelkészi és a presbiteri főjegyző, az egyházmegyei lelkészi és a presbiteri jegyző, az egyházmegyei tanácsosok, az egyházmegyei jogtanácsos, az egyházmegyei ügyész, az egyházmegyei bírák, az egyházmegyei pénztáros, az egyházmegyei számvevő, az egyházmegyei levéltáros.”

13. § Az Alkotmánytörvény az alábbi 79. § (5) bekezdéssel egészül ki:

„79. § (5) Az egyházmegyei közgyűlés (1) bekezdésben fel nem sorolt tagjainak megbíratása – a 67. § (1) bekezdés f) – g) pontjában foglaltak kivételével – megszűnik a (2) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott esetben.”

14. § Az Alkotmánytörvény HARMADIK RÉSZ III. fejezet 4. címe helyébe a következő szöveg lép:

„4. Az egyházmegyei jogtanácsos, az egyházmegyei ügyész”

15. § Az Alkotmánytörvény 84. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[84. § (2) Az egyházmegyei jogtanácsos feladatai:]

„a) részt vesz az egyházmegyei közgyűlés és tanács ülésén, valamint az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló törvény szerinti feladatok ellátásában,”

16. § Az Alkotmánytörvény az alábbi 84/A. §-sal egészül ki:

„84/A. § (1) Az egyházmegyei közgyűlés egyházi tisztségre választható jogász egyháztagok sorából egyházmegyei ügyészt választhat. Amennyiben nem kerül sor egyházmegyei ügyész választására, feladatait az egyházmegyei jogtanácsos látja el.

(2) Az egyházmegyei ügyész részt vesz az egyházfegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló törvény szerinti feladatok ellátásában.”

17. § Az Alkotmánytörvény 92. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„92. § (1) A közgyűlés ülése a felettes egyházkormányzati szerv tisztségviselői és az egyházkerület egyházközségeihez tartozó teljes jogú egyháztagok számára nyilvános; imádkozással, énekléssel és bibliaolvasással kezdődik, majd imádkozással fejeződik be. Az egyházkerületi elnökség, vagy az egyházkerületi közgyűlés tagjai egyötödének indítványára zárt ülést kell tartani. A zárt ülésen csak az egyházkerületi közgyűlés alkotó tagjai és az egyházkerületi közgyűlés által jóváhagyott személyek vehetnek részt.”

18. § (1) Az Alkotmánytörvény 95. § (2) bekezdés h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[95. § (2) Az egyházkerületi közgyűlés hatáskörébe tartozik különösen]

„h) megválasztja a hatáskörébe tartozó egyházkerületi tisztségviselőket.”

19. § Az Alkotmánytörvény 96/A. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„96/A. § (1) Az egyházkerületi közgyűlés határozatát a helyben szokásos módon nyolc napon belül ki kell hirdetni. A határozat ellen a kihirdetésének – ha kézbesítésnek van helye, kézbesítésének – napját követő nyolc napon belül az egyházkerületi közgyűléshez lehet fellebbezni. A fellebbezést az egyházkerületi elnökséghez kell benyújtani.”

20. § (1) Az Alkotmánytörvény 97. § (2) bekezdés e) pont ed) alpont helyébe a következő rendelkezés lép:

[97. § (2) Az egyházkerületi tanács tagjai

e) az egyházkerület területén működő, református egyházi fenntartású]

„ed) tudományos gyűjtemények egy képviselője.”

(2) Az Alkotmánytörvény 97. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egyházkerületi tanács hatáskörébe tartozik a döntéshozatal az egyházkerületi közgyűlési ülései között – a 95. § (2) bekezdés a)–h) és k) pontjaiban meghatározottak kivételével – az egyházkerületi közgyűlés hatáskörébe tartozó, halasztást nem tűrő ügyekben.”

21. § (1) Az Alkotmánytörvény 102. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„102. § (1) Az egyházkerület tisztségviselői: a püspök, az egyházkerületi főgondnok, az egyházkerületi lelkészi és presbiteri főjegyző, az egyházkerületi lelkészi és presbiteri jegyző, az egyházkerületi tanácsosok, az egyházkerületi jogtanácsos, az egyházkerületi ügyész, az egyházkerületi bírák, az egyházkerületi gazdasági vezető, az egyházkerületi számvevő, az egyházkerületi számvizsgáló, az egyházkerületi gyűjteményi igazgató, az egyházkerületi levéltáros és a püspöki titkár.”

(2) Az Alkotmánytörvény 102. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az egyházkerületi közgyűlés ülésén megválasztott tisztségviselő tisztsége a megbízási idő lejártá napján szűnik meg, tisztségét ügyvivőként az újonnan megválasztott tisztségviselő hivatalba lépéséig látja el. Ügyvivő tisztség esetén a (4) bekezdés e) pontját nem kell alkalmazni.”

(3) Az Alkotmánytörvény az alábbi 102. § (6) bekezdéssel egészül ki

„(6) Az egyházkerületi közgyűlés (1) bekezdésben fel nem sorolt tagjainak megbízatása megszűnik a (4) bekezdés a)–c) és e) pontjaiban meghatározott esetben.”

22. § Az Alkotmánytörvény NEGYEDIK RÉSZ III. fejezet 4. címe helyébe a következő szöveg lép:

„4. Az egyházkerületi jogtanácsos, egyházkerületi ügyész”

23. § Az Alkotmánytörvény az alábbi 108/A. §-sal egészül ki:

„108/A. § (1) Az egyházkerületi közgyűlés az egyházi tisztségre választható jogász egyháztagok sorából egyházkerületi ügyészt választ.

(2) Az egyházkerületi ügyész részt vesz az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló törvény szerinti feladatok ellátásában.”

24. § (1) Az Alkotmánytörvény 112. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„112. § (1) Az egyházkerületek zsinati képviselőit az egyházmegyékhez tartozó önálló lelképászorok és presbiteri tisztségre választható egyháztagok közül kell egyenlő számban választani. A választott zsinati képviselők számával azonos számú pótképviselőt is kell választani.”

(2) Az Alkotmánytörvény 112. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Zsinat az egészségügyi és diakóniai képviselőket és a velük azonos számú pótképviselőt az egészségügyi és diakóniai intézményvezetők véleményének meghallgatásával a szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező teljes jogú egyháztagok sorából választja.”

(3) Az Alkotmánytörvény 112. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Zsinat Elnöksége a megjelenésében akadályozott, a 110. § (2) bekezdés b), f) pontjaiban meghatározott zsinati tag helyett helyettesét, a 111. §-ban meghatározott zsinati tag helyett

pótképviselőt hív be a Zsinat ülésére. A zsinati képviselő helyettesítését ellátó pótképviselő a Zsinat ülésén szavazati joggal vesz részt.”

25. § Az Alkotmánytörvény 117. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[117. § (2) A zsinati tagok legalább kétharmadának támogató szavazata szükséges a következő egyházi jogszabályok elfogadásához és módosításához:]

„d) az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló egyházi törvény,”

26. § Az Alkotmánytörvény az alábbi 133/A. §-sal egészül ki:

„133/A. § (1) A Közegyház tisztségviselői: a Zsinat lelkészi elnöke, a Zsinat presbiteri elnöke, a Zsinat lelkészi alelnöke, a Zsinat presbiteri alelnöke, a zsinati tanácsos, a zsinati jogtanácsos, a zsinati ügyész, az Országos Református Gyűjteményi Tanács elnöke.

(2) A közegyházi tisztségviselő azon az ülésen, amelyen megválasztották, esküt tesz. Az eskütevő az eskütételről okmányt ír alá. Akit olyan tisztségre választanak meg, amelyet addig is betöltött, nem tesz újabb esküt.

(3) A közegyházi tisztségviselő tisztsége megszűnik

a) a 17. §-ban meghatározott időpontban,

b) elhalálozással,

c) a Zsinat által tudomásul vett lemondással,

d) jogerős bírósági határozattal történt elmozdítással, valamint,

e) ha a választhatóságra vonatkozó feltételek már nem állnak fenn.

(4) A közegyházi tisztségviselő tisztsége a megbíratási idő lejárta napján szűnik meg, tisztségét ügyvivőként az újonnan megválasztott tisztségviselő hivatalba lépéséig látja el. Ügyvivő tisztség esetén a (3) bekezdés e) pontját nem kell alkalmazni.

(5) A Zsinat, a Zsinati Tanács és a zsinati bizottságok tagjainak (1) bekezdésben fel nem sorolt tagjainak megbíratása megszűnik a (3) bekezdés a)–c) és e) pontjaiban meghatározott esetben.”

27. § Az Alkotmánytörvény ÖTÖDIK RÉSZ II. fejezet 6. címe helyébe a következő szöveg lép:

„6. A zsinati jogtanácsos, a zsinati ügyész.”

28. § Az Alkotmánytörvény az alábbi 139/A. §-sal egészül ki:

„139/A. § (1) A Zsinat a Zsinat Elnökségének javaslata alapján zsinati ügyészt választ a jogi szakvizsgával rendelkező jogász egyháztagok sorából.

(2) A zsinati ügyész részt vesz az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló törvény szerinti feladatok ellátásában.”

29. § Az Alkotmánytörvény ÖTÖDIK RÉSZ II. fejezet 7. címe a következők szerint átkerül az ÖTÖDIK RÉSZ III. fejezetbe:

„III. fejezet

Az Országos Református Gyűjteményi Tanács elnöke”

30. § Az Alkotmánytörvény ÖTÖDIK RÉSZ III. fejezetében korábban található „A közegyházi szolgálatok” átkerül az ÖTÖDIK RÉSZ IV. fejezetbe, erre tekintettel az ÖTÖDIK RÉSZ az alábbi IV. fejezettel egészül ki:

„IV. fejezet

A közegyházi szolgálatok”

31. § (1) Ez a törvény – a 12. §, 14. §, 16. §, 21. §, 22. §, 23. §, 26. §, 27. § és a 28. § kivételével – 2026. április 1. napján lép hatályba, majd a módosított jogszabályokkal egységes szerkezetbe történt átvezetését követően, 2026. április 2. napján hatályát veszti.

31. § (2) E törvény 12. §-a, 14. §-a, 16. §-a, 21. §-a, 23. §-a, 26. §-a, 27. §-a és a 28. §-a 2027. január 1. napján lép hatályba, majd a módosított jogszabályokkal egységes szerkezetbe történt átvezetését követően 2027. január 2. napján hatályukat veszti.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri
elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi
elnöke

A Zsinat határozata a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény módosítása tárgyában [ZS-8/2026.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény 120. § b) pontja, valamint a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Tanácskozási Szabályzatáról és Ügyrendjéről szóló 1/2022. (VI.22.) Szabályrendeletének 24. § alapján – úgy határoz, hogy

1. a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény módosítását egy olvasatban tárgyalja
2. a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény módosításáról szóló 2026. évi III. törvényt egy olvasatban megtárgyalta és a melléklet szerint elfogadta;
3. az elfogadott törvény 2026. április 1-jén lép hatályba.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

2026. ÉVI III. TÖRVÉNY
A LELKIPÁSZTOROK SZOLGÁLATÁRÓL ÉS
JOGÁLLÁSÁRÓL SZÓLÓ
2024. ÉVI II. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

A Magyarországi Református Egyház Zsinata a XV. zsinati ciklus 2026. március 26. napján megtartott ülésén a lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény módosítására az alábbi törvényt alkotja:

1. § A lelkipásztorok szolgálatáról és jogállásáról szóló 2024. évi II. törvény (a továbbiakban: Lelkész tv.) 7. § 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[7. § E törvény alkalmazásában:]

„4. Lelkészi jogviszony: a lelkész diplomával rendelkező egyháztag, valamint a Magyarországi Református Egyház között a lelkészi nyilvántartásba vétellel létrejövő és elhalálozással, egyháztagság elvesztésével vagy palástvesztés büntetéssel megszűnő sajátos jogviszony.”

2. § A Lelkész tv. 94. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„94. § A Magyarországi Református Egyház

a) a református felsőoktatási intézménnyel teológus szak lelkész szakirányon hallgatói jogviszonyban álló,

b) a lelkész diplomával rendelkező, valamint

c) a lelkészi képesítéssel rendelkező egyháztagjait nyilvántartja.”

3. § Ez a törvény 2026. április 1. napján lép hatályba, majd a módosított jogszabállyal egységes szerkezetbe történt átvezetését követően, 2026. április 2. napján hatályát veszti.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri
elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkészi
elnöke

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.25-ei ülésnapjának jegyzőiről, jegyzőkönyv-hitelesítőiről [ZS-1/2026.03.25.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata elfogadja a Zsinat Elnökségének javaslatát, és a Zsinat 2026. évi tavaszi ülés 03.25-i ülésnapján a Zsinat jegyzői teendőinek ellátására **Mihalina László** lelkészi és **Berzsenyi Zsolt** presbiteri jegyzőt, a jegyzőkönyv hitelesítésére **Rácz József** és **Tirk Tamás** zsinati tagokat választja meg.

Balatonszárszó, 2026. március 25.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkészi elnöke

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.25-ei ülésnapjának napirendjéről [ZS-2/2026.03.25.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata az ülésnap napirendjét az előzetesen megküldöttek szerint elfogadja.

Balatonszárszó, 2026. március 25.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnöksége által tett intézkedésekről szóló beszámolóról [ZS-3/2026.03.25.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata a Zsinat Elnökségének intézkedéseiről szóló beszámolót köszönettel elfogadja.

Balatonszárszó, 2026. március 25.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke

A Zsinat határozata az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvény elfogadása tárgyában [ZS-4/2026.03.25.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény 120. § b) pontja, valamint a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Tanácskozási Szabályzatáról és Ügyrendjéről szóló 1/2022. (VI.22.) Szabályrendeletének 24. § (5) bekezdése alapján – úgy határoz, hogy

1. az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvényt három olvasatban tárgyalja;
2. az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvényt első olvasatban megtárgyalta és lezárja;
3. felkéri a Zsinat Jogi Bizottságát, hogy a szükségszerű módosításokat végrehajtva, a zsinati jogtanácsos útján a tervezetet terjessze a Zsinat soron következő ülésnapja elé.
felelős: Jogi Bizottság elnöke, zsinati jogtanácsos
határidő: 2026. március 26.

Balatonszárszó, 2026. március 25.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.26-ai ülésnapjának jegyzőiről, jegyzőkönyv-hitelesítőiről [ZS-5/2026.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata elfogadja a Zsinat Elnökségének javaslatát, és a Zsinat 2026. évi tavaszi ülés 03.26-i ülésnapján a Zsinat jegyzői teendőinek ellátására **Mészáros Ildikó** lelkészi és **Csizmadia Zsolt** presbiteri jegyzőt, a jegyzőkönyv hitelesítésére **Rácz József** és **Tirk Tamás** zsinati tagokat választja meg.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkészi elnöke

A Zsinat határozata a Magyarországi Református Egyház Zsinata 2026. évi tavaszi ülés 03.26-ai ülésnapjának napirendjéről [ZS-6/2025.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata az ülésnap napirendjét az indítványoknak megfelelő módosítás szerint elfogadja.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A Zsinat határozata A Magyarországi Református Egyház Zsinata az ülésnap napirendjét az indítványoknak megfelelő módosítás szerint elfogadja. [ZS-7/2026.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata – a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény 120. § b) pontja alapján – úgy határoz, hogy

1. az egyházi fegyelmezésről és az egyházigazgatási jogviták eljárásrendjéről szóló 2026. évi I. törvényt második olvasatban megtárgyalta és lezárja;
2. felkéri a Zsinat Jogi Bizottságát, hogy a szükségszerű módosításokat végrehajtva, a zsinati jogtanácsos útján a tervezetet terjessze a Zsinat elé.

felelős: Jogi Bizottság elnöke, zsinati jogtanácsos

határidő: haladéktalanul

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke

A Zsinat határozata a protestáns gályarabok kiszabadításának 350. évfordulójával kapcsolatos megemlékezés tárgyában [ZS-11/2026.03.26.]

A Magyarországi Református Egyház Zsinata tisztelettel emlékezik a Magyar Királyság területéről hitükért gályarabságra hurcolt protestánsok kiszabadításának 350. évfordulóján a mártírok és hitvallók állhatatosságára.

Balatonszárszó, 2026. március 26.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri elnöke

Steinbach József sk.
püspök, a Zsinat lelkesi elnöke